

2. Mahānidānasuttaṃ မဟာနိဒါနသုတ္တံ
Great Discourse on Causal Factors မဟာနိဒါနသုတ်
Paṭiccasamuppādo ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
Doctrine of Dependent on Origination ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်

95. Evaṃ me sutāṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā kurūsu viharati kammāsadhammaṃ nāma kurūnaṃ nigamo.

၉၅။ ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရုသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမော။

95. Thus have I heard : At one time the Bhagavā was residing at the market-town of Kammāsadhamma in the country of Kuru.

၉၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုရုတိုင်း ကမ္မာသဓမ္မ မည်သော နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။

Atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasañkami, upasañkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

The Venerable Ānanda approached the Bhagavā, made obeisance to him, and seating himself on one side, addressed the Bhagavā thus:

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadavoca – “acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante! Yāva gambhīro cāyaṃ, bhante, paṭiccasamuppādo gambhīrāvabhāso ca, atha ca pana me uttānakuttānako viya khāyatī”ti.

ဧကမန္တံ နိသီဒန္တော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ - “အစ္ဆရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အဗ္ဗုတံ၊ ဘန္တေ၊ ယာဝ ဂမ္ဘီရော စာယံ၊ ဘန္တေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတီ”တိ။

“Venerable Sir, wonderful it is! Unprecedented it is! This doctrine of Paticca-samuppāda is not only deep and profound, it also has the signs of being deep and profound. But to my mind it seems to be evident and fathomable.”

"အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား တော်သည် အလွန် နက်လည်း နက်နဲပါ၏။ အလွန် နက်နဲသော အသွင်လည်း ရှိပါ၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် အကျွန်ုပ်၏ (ဉာဏ်ထဲ၌) တိမ်တိမ်ကလေးကဲ့သို့ပင် ထင်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

“Mā hevaṃ, ānanda, avaca, mā hevaṃ, ānanda, avaca. Gambhīro cāyaṃ, ānanda, paṭiccasamuppādo gambhīrāvabhāso ca. Etassa, ānanda, dhammassa ananubodhā appaṭivedhā evamayaṃ pajā tantākulakajātā kulagaṇṭhikajātā muñjapabbajabhūtā apāyaṃ duggatiṃ vinipātayaṃ saṃsāraṃ nātivattati.

“မာ ဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ။ ဂမ္ဘီရော စာယံ၊ အာနန္ဒ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာ သော စ။ ဧတဿ၊ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မဿ အနုဇောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဧဝမယံ ပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိက ဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

Ānanda, say not so! Ānanda, say not so! This doctrine of Paticca-samuppāda is not only deep and profound, it also has the signs of being deep and profound. Ānanda, because of lack of proper understanding and penetrative comprehension of this doctrine, (the minds of) these beings are in a state like that of a snarled skein of yarn, or that of a blighted, matted bird's nest or that of muñja grass or pabbaja grass, and are unable to escape the miserable, ruinous realms of existence (apāya), or to escape from the round of existences (saṃsāra).

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်သည် နက်လည်း နက်နဲ၏။ နက်နဲသော အသွင်လည်း ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ထို (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) တရားတော်ကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ချည်ခင်ထွေးကဲ့သို့ ဖြစ်၍ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဖြူဆံ့မြက် ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ကို လည်းကောင်း သံသရာကို လည်းကောင်း မလွန်မြောက်နိုင်ဘဲ ရှိချေ၏။

96. “Atthi idappaccayā jarāmarāṇa’nti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ.

‘Kiṃpaccayā jarāmarāṇa’nti iti ce vadeyya, ‘jātipaccayā jarāmarāṇa’nti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā jāti’ti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā jāti’ti iti ce vadeyya, ‘bhavapaccayā jāti’ti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā bhavo’ti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ . ‘Kiṃpaccayā bhavo’ti iti ce vadeyya, ‘upādānapaccayā bhavo’ti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā upādāna’nti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā upādāna’nti iti ce vadeyya, ‘taṇhāpaccayā upādāna’nti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā taṇhā’ti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā taṇhā’ti iti ce vadeyya, ‘vedanāpaccayā taṇhā’ti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā vedanā’ti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā vedanā’ti iti ce vadeyya, ‘phassapaccayā vedanā’ti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā phasso’ti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā phasso’ti iti ce vadeyya, ‘nāmarūpapaccayā phasso’ti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā nāmarūpa’nti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ.
‘Kiṃpaccayā nāmarūpa’nti iti ce vadeyya, ‘viññāṇapaccayā nāmarūpa’nti iccassa vacanīyaṃ.

“Atthi idappaccayā viññāṇa’nti iti puṭṭhena satā, ānanda, atthītiṣṣa vacanīyaṃ. ‘Kiṃpaccayā viññāṇa’nti iti ce vadeyya, ‘nāmarūpapaccayā viññāṇa’nti iccassa vacanīyaṃ.

၉၆. “အတ္ထိ ဣဒပ္ပဇ္ဇယာ ဧတိ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပဇ္ဇယာ ဧတိ မရဏ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဇာတိပ္ပဇ္ဇယာ ဧတိ’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

“အတ္ထိ ဣဒပ္ပဇ္ဇယာ ဇာတိ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပဇ္ဇယာ ဇာတိ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဘဝပ္ပဇ္ဇယာ ဇာတိ’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

“အတ္ထိ ဣဒပ္ပဇ္ဇယာ ဘဝေါ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ ။ ‘ကိပ္ပဇ္ဇယာ ဘဝေါ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဥပါဒာနပ္ပဇ္ဇယာ ဘဝေါ’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

“အတ္ထိ ဣဒပ္ပဇ္ဇယာ ဥပါဒာန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပဇ္ဇယာ ဥပါဒာန’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘တဏှာပ္ပဇ္ဇယာ ဥပါဒာန’န္တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

“အတ္ထိ ဣဒပ္ပဇ္ဇယာ တဏှာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပဇ္ဇယာ တဏှာ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဝေဒနာပ္ပဇ္ဇယာ တဏှာ’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

““အတ္တိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္တ၊ အတ္တိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပတ္တယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဗဿပတ္တယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

““အတ္တိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဖဿော’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္တ၊ အတ္တိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပတ္တယာ ဖဿော’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘နာမရူပပတ္တယာ ဖဿော’တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

““အတ္တိ ဣဒပ္ပတ္တယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္တ၊ အတ္တိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပတ္တယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘ဝိညာဏပတ္တယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

““အတ္တိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ၊ အာနန္တ၊ အတ္တိတိဿ ဝစနိယံ။ ‘ကိပ္ပတ္တယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ‘နာမရူပပတ္တယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣတ္ထဿ ဝစနိယံ။

96. Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the occurrence of) ageing and death (jarā and maraṇa), the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of ageing and death is, the answer has to be that ageing and death are due to jāti, new existence.!

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the occurrence of) jāti, coming into new existence, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of jāti is, the answer has to be that jāti is due to bhava ?, the kammic causal process.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the occurrence of) bhava, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of bhava is, the answer has to be that bhava is due to upādāna, clinging.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) upādāna, clinging, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of clinging is, the answer has to be that clinging is due to tanhā, craving.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) tanhā , craving, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of tanhā is, the answer has to be that tanhā is due to vedanā, sensation.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) vedanā, sensation, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of vedanā is, the answer has to be that vedanā is due to phassa, contact.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) phassa, contact, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of phassa is, the answer has to be that phassa is due to nāmarūpa , mind-and-body.

Ananda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) nāmarūpa : mind-and-body, the answer has to be that there is.

Agañ, if it be asked what the cause of nāmarūpa is, the answer has to be that nāmarūpa is due to vifraṇa, (birth-linking) consciousness.

Ānanda, should it be asked if there is a cause for (the arising of) viññāna, (birth-linking) consciousness, the answer has to be that there is.

Again, if it be asked what the cause of viññāna, (birth-linking) consciousness, is the answer has to be that viññāna is due to nāmarūpa.

၉၆။ အာနန္ဒာ အိုခြင်း 'ဧရာ' သေခြင်း 'မရဏ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဧရာ' သေခြင်း 'မရဏ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဧရာ' သေခြင်း 'မရဏ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ကံ 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းသည် ရှိသလောဟု မေးလျှင် ရှိ၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်သနည်းဟု မေးပြန်လျှင် နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။

97. “Iti kho, ānanda, nāmarūpapaccayā viññāṇaṃ, viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ, nāmarūpapaccayā phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā, taṇhāpaccayā upādānaṃ, upādānapaccayā bhavo, bhavapaccayā jāti , jātipaccayā jarāmaraṇaṃ

sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā sambhavanti. Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa samudayo hoti.

၉၇. “ဣတိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိံ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

97. Thus, Ānanda, nāmarūpa conditions the arising of viññāna, (birth-linking) consciousness. Viññāna conditions the arising of nāmarūpa. Nāmarūpa conditions the arising of phassa. Phassa conditions the arising of vedanā. Vedanā conditions the arising of tanhā. Tanhā conditions the arising of upādāna. Upādāna conditions the arising of bhava. Bhava conditions the arising of jāti. Jāti conditions the arising of ageing, death, grief, lamentation, pain, distress and despair. In this way occurs the arising of that entire sum-total of dukkha, (the entire aggregate of suffering, pain, affliction, imperfection, impermanence, emptiness, insubstantiality, unsatisfactoriness, which are identified with the five khandha aggregates).

၉၇။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် ဖြစ်၏။ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' သည် ဖြစ်၏။

--

စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဇရာ' ၊ သေခြင်း 'မရဏ' ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း 'သောက' ၊ ငိုကြွေးခြင်း 'ပရိဒေဝ' ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခ' ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း 'ဒေါမနဿ' ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း 'ဥပါယာသ' တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဤဆင်းရဲအစု သက်သက်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

98. “Jātipaccayā jarāmarāṇa’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā jātipaccayā jarāmarāṇaṃ. Jāti ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbamaṃ sabbathā sabbamaṃ kassaci kimhici, seyyathidaṃ – devānaṃ vā devattāya, gandhabbānaṃ vā gandhabbattāya, yakkhānaṃ vā yakkhattāya, bhūtānaṃ vā bhūtattāya, manussānaṃ vā manussattāya, catuppadānaṃ vā catuppadattāya, pakkhīnaṃ vā pakkhittāya, sarīsapānaṃ vā

sarīsapattāya [sirīṃsapānaṃ sirīṃsapattāya (sī. syā.)], tesaṃ tesaṃ hi, ānanda, sattānaṃ tadattāya jāti nābhavissa. Sabbaso jātiyā asati jātinirodhā api nu kho jarāmarāṇaṃ paññāyethā”ti? “No hetuṃ, bhante”. “Tasmātiḥānanda, evedaṃ hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo jarāmarāṇassa, yadidaṃ jāti”.

၉၈. “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒေနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ ဇာတိ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သေယျထိဒံ - ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တယ၊ ဂန္ထဗ္ဗာနံ ဝါ ဂန္ထဗ္ဗတ္တယ၊ ယက္ခိနံ ဝါ ယက္ခတ္တယ၊ ဘူတာနံ ဝါ ဘူတတ္တယ၊ မနုဿာနံ ဝါ မနုဿတ္တယ၊ စတုပ္ပဒာနံ ဝါ စတုပ္ပဒတ္တယ၊ ပက္ခိနံ ဝါ ပက္ခိတ္တယ၊ သရီသပါနံ ဝါ သရီသပတ္တယ [သိရီသပါနံ သိရီသပတ္တယ (သီ. သျှ.)]၊ တေသံ တေသဉ္စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ သတ္တာနံ တဒတ္တယ ဇာတိ နာဘဝိဿ။ သဗ္ဗသော ဇာတိယာ အသတိ ဇာတိနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဇရာမရဏံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇရာမရဏဿ၊ ယဒိဒံ ဇာတိ”။

98. Ānanda, I have said that jarā-maraṇa, (ageing and death), are conditioned by jāti. This point, how jarā-maraṇa arise through jāti, can be understood by means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, jāti does not occur at all or in any way to any being in any realm (of existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if jāti does not occur to devas to become devas, nor to Gandhabbas to become Gandhabbas, nor to Yakkhas to become Yakkhas, nor to beings (bhūtā) with visible forms to become such beings, nor to human beings to become human beings, nor to four-legged beings to become four-legged beings, nor to birds to become birds, nor to beings that creep and crawl to become beings that creep and crawl, if, Ānanda, jāti does not occur to these various beings to become beings in their respective realm of existence, that is, if jāti altogether (i.e., absolutely) does not occur, then due to the non-occurrence of jāti, can jarā-maraṇa appear at all?

“Venerable Sir, they cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this jāti is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, jarā-marana.

၉၈။ အာနန္တ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဇရာ' သေခြင်း 'မရဏ' သည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဇရာ' ၊ သေခြင်း 'မရဏ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ကား အဘယ်နည်း။

နတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ဘီလူးဖြစ်ခြင်းငှါ ဘီလူးတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ထင်ရှားသတ္တဝါ ဖြစ်ခြင်းငှါ ကိုယ်ထင်ရှားသတ္တဝါတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ လူဖြစ်ခြင်းငှါ လူတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါဖြစ်ခြင်းငှါ ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ငှက်ဖြစ်ခြင်းငှါ ငှက်တို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ တွားသွားကောင်ဖြစ်ခြင်းငှါ တွားသွားကောင်တို့၏ ဇာတိ သည်လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒာ ထိုထိုသတ္တဝါဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် မဖြစ်ငြားအံ့၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း 'ဇရာ' သေခြင်း 'မရဏ' သည်

ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' တရားသည်သာလျှင် အိုခြင်း 'ဇရာ' သေခြင်း 'မရဏ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

99. “Bhavapaccayā jātī’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariyāyena veditabbam, yathā bhavapaccayā jāti. Bhavo ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici, seyyathidaṃ – kāmabhavo vā rūpabhavo vā arūpabhavo vā, sabbaso bhavo asati bhavanirodhā api nu kho jāti paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātihānanda, ese va hetu etaṃ nidānam esa samudayo esa paccayo jātiyā, yadidaṃ bhavo”.

၉၉. “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္ဒ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ ဘဝေါ စ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္မိစိ၊ သေယျထိဒံ - ကာမဘဝေါ ဝါ ရူပဘဝေါ ဝါ အရူပဘဝေါ ဝါ၊ သဗ္ဗသော ဘဝေ အသတိ ဘဝနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဇာတိ

ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿ္မာတိဟာနန္တ၊ ဒေဝေ ဟေတု ဧတံ နိဒ္ဒာနံ ဒေသမုဒယော
ဒေသပစ္စယော ဇာတိယာ၊ ယဒိဒံ ဘဝေါ”။

99. Ānanda, I have said that jāri is conditioned by bhava. This point, how jāti arises through
bhava, can be understood by means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, bhava does not occur at all or in any way for any being in any realm (of
existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if bhava does not occur at all in any of the three
states of existence, namely, Kāmahava, Rūpabhava, and Arūpabhava then due to the non-
occurrence of bhava, can jāti appear at all?

* Venerable Sir, jāti cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this bhava is the cause of, the source of, the origin of, and the
condition for, jāti.

၉၉။ အာနန္ဒာ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည့်ဖြစ်၏ဟူသော
ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
'ဇာတိ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် မည်သည့်
အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ကား အဘယ်နည်း။

ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့ပေတည်း။ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဘဝချုပ်
ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

--

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည်သာလျှင် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ၏ အကြောင်းရင်း
'ဟိတံ' ပေတည်း။ အခြေခံ 'နိဒ္ဒါနိ' ပေတည်း။ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း။ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေ
တည်း။

100. “Upādānapaccayā bhavo’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena
veditabbaṃ, yathā upādānapaccayā bhavo. Upādānañca hi, ānanda, nābhavissa sabbena

sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici , seyyathidaṃ – kāmupādānaṃ vā ditṭhupādānaṃ vā sīlabbatupādānaṃ vā attavādupādānaṃ vā, sabbaso upādāne asati upādānanirodhā api nu kho bhavo paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃva hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo bhavassa, yadidaṃ upādānaṃ”.

၁၀၀. “ဥပါဒနပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဥပါဒနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဥပါဒနဉ္စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ ၊ သေယျထိဒံ – ကာမုပါဒနံ ဝါ ဒိဋ္ဌပါဒနံ ဝါ သီလဗ္ဗတုပါဒနံ ဝါ အတ္တဝါဒုပါဒနံ ဝါ၊ သဗ္ဗသော ဥပါဒာနေ အသတိ ဥပါဒနနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဘဝေါ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဘဝဿ၊ ယဒိဒံ ဥပါဒနံ”။

100. Ānanda, I have said that bhava is conditioned by upādāna, clinging. This point, how bhava arises through upādāna, can be understood by means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, upādāna does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence) (i.e., if there is no clinging of any kind by anyone to anything):

(To amplify this, let us say) for instance, if upādāna does not arise at all in any of its forms, viz., clinging to sense-desires (i.e., sensuality), Kāmupādāna ; clinging to false doctrines of erroneous views and opinions, ditṭhupādāna; clinging to practices of and belief in mere rules and rituals not leading to the right Path, sīlabbatupādāna; and clinging to soul-theories, i.e., to theories that there is Self, Soul, Ego, attavādupādāna, then, due to the non-occurrence of upādāna, can bhava appear at all?

“Venerable Sir, bhava cannot appear at all.” .

Therefore, Ānanda, only this upādāna, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, bhava.

၁၀၀။ အာနန္တ၊ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္တ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤစွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ကား အဘယ်နည်း။

ကာမဂုဏ်၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ကာမုပါဒါန်' ၊ အယူ၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ဒိဋ္ဌုပါဒါန်' ၊ အလေ့အကျင့်၌ စွဲလမ်းခြင်း 'သီလဗ္ဗတုပါဒါန်' ၊ အတ္တဟူသော ဝါဒ၌ စွဲလမ်းခြင်း 'အတ္တဝါဒုပါဒါန်' တို့ပေတည်း။

စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ကံ 'ဘဝ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤစွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည်သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

101. “Tañhāpaccayā upādāna’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ tadānanda, imināpetam pariyāyena veditabbaṃ, yathā tañhāpaccayā upādānaṃ. Tañhā ca hi, ānanda, nābhavissa sabbaṃ sabbaṃ sabbathā sabbaṃ kassaci kimhici, seyyathidaṃ – rūpatañhā saddatañhā gandhatañhā rasatañhā phoṭṭhabbatañhā dhammatañhā, sabbaso tañhāya asati tañhānirodhā api nu kho upādānaṃ paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃsa hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo upādānassa, yadidaṃ tañhā”.

၁၀၁. “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒာနံန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒာနံ။ တဏှာ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိမိ၊ သေယျထိဒံ – ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ၊ သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဥပါဒာနံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဥပါဒာနဿ၊ ယဒိဒံ တဏှာ”။

101. Ānanda, I have said that upādāna, clinging, is conditioned by tanhā, craving. This point, how upādāna arise through tanhā, craving, can be understood by means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, tanhā does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if tanhā does not arise at all in any of its six forms, namely, craving for (enjoyment of) visible objects, rūpatañhā; craving for (enjoyment of) sounds,

saddatanhā; craving for (enjoyment of) smell, gandhatanṇhā; craving for (enjoyment of) tastes or flavours, rasatanhā ; craving for (enjoyment of) physical contact, phoṭṭhabbataṇhā ; craving for (pleasure of) ideas, thoughts, dhammatanṇhā, then due to the non-occurrence of tanhā, can upādāna appear at all?

“Venerable Sir, upādāna cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this tanhā, craving, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, upādāna, clinging.

၁၀၁။ အာနန္ဒာ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည်ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤတပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ကား အဘယ်နည်း။

အဆင်းကို တပ်မက်မှု 'ရူပတဏှာ' ၊ အသံကို တပ်မက်မှု 'သဒ္ဒတဏှာ' ၊ အနံ့ကို တပ်မက်မှု 'ဂန္ဓတဏှာ' ၊ အရသာကို တပ်မက်မှု 'ရသတဏှာ' ၊ အတွေ့ကို တပ်မက်မှု 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ' ၊ သဘောကို တပ်မက်မှု 'ဓမ္မတဏှာ' တို့ပေတည်း။

တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည်သာလျှင် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

102. “Vedanāpaccayā taṇhā’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā vedanāpaccayā taṇhā. Vedanā ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbamaṃ sabbathā sabbamaṃ kassaci kimhici, seyyathidaṃ – cakkhusamphassajā vedanā sotasaṃphassajā vedanā ghāṇasaṃphassajā vedanā jivhāsaṃphassajā vedanā kāyasaṃphassajā vedanā manosaṃphassajā vedanā, sabbaso vedanāya asati vedanānirodhā api nu kho taṇhā

paññāyethā”ti ? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eśeva hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo taṇhāya, yadidaṃ vedanā”.

၁၀၂. “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒေနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ ဝေဒနာ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိစိ၊ သေယျထိဒံ - စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ဇိဝှာသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ န ခေါ တဏှာ ပညာယေထာ”တိ ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော တဏှာယ၊ ယဒိဒံ ဝေဒနာ”။

102. Ānanda, I have said that tanhā, craving, is conditioned by vedanā ?, sensation. This point, how taṇhā arises through vedanā sensation, can be understood by means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, vedanā does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if vedanā does not arise at all or in any way, either through contact by means of the eye, (i.e., by seeing), or through contact by means of ear, (i.e., by hearing), or through contact by means of the nose, (i.e., by the smelling), or through contact by means of the tongue, (i.e., by the sense of taste), or through contact by means of the body, (i.e., by touching), or through contact by means of the mind, (i.e., by the faculty of the mind having contact with mind-objects, such as thoughts, ideas), then, due to the non-occurrence of vedanā, can tanhā appear at all?

“Venerable Sir, tanhā cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this vedanā , sensation, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, tanhā , craving.

၁၀၂။ အာနန္တ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤ စကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

--

အာနန္တ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ကား အဘယ်နည်း။

မျက်စိနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ နားနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ နှာခေါင်းနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ လျှာနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် တွေ့ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ စိတ်နှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်းတို့ပေတည်း။

ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည်သာလျှင် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေ တည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေ တည်း။

103. “Iti kho panetaṃ, ānanda, vedanaṃ paṭicca tanhā, tanhaṃ paṭicca pariyesanā, pariyesanaṃ paṭicca lābho, lābhaṃ paṭicca vinicchayo, vinicchayaṃ paṭicca chandarāgo, chandarāgaṃ paṭicca ajjhosānaṃ, ajjhosānaṃ paṭicca pariggaho, pariggahaṃ paṭicca macchariyaṃ, macchariyaṃ paṭicca ārakkho. Ārakkhādhikaraṇaṃ daṇḍādānasatthādānakalahaviggahavivādatuvaṃtuvatpesuññāmusāvādā aneke pāpakā akusalā dhammā sambhavanti.

၁၀၃. “ဣတိ ခေါ ပနေတံ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ၊ တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ၊ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော၊ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ၊ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ၊ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခေါ။ အာရက္ခါဓိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒေနသတ္ထာဒေနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။

103. Thus, Ānanda, because of vedanā, there arises tanhā. Because of tanhā, there arises quest (for possessions, pleasures), (pariyesana). Because of quest, there arises getting, gaining, (lābha). Because of getting, gaining, there arises (the process of) decision on how to use or enjoy (what has been got), (vinicchaya). Because of the decision on use and enjoyment (of what has been gained), there arises the excitement of passion and delight, (chanda-rāga). Because of excitement of passion and delight, there arises tenacious cleaving (to what has been got) as one's own, (ajjhosāna). Because of tenacious

cleaving (to what has been got) as one's own, there arises selfish possessiveness, (pariggaha). Because of selfish possessiveness, there arise meanness-and-stinginess (macchariya). Because of meanness-and-

stinginess, there arises watchful guarding(of possessions), (ārkkha). And because of such watchful guarding, there arises many wicked demeritorious acts, such as hitting with sticks, wounding with weapons, fighting, quarrelling, contentiously disputing, using unbearable expressions, backbiting and telling lies.

၁၀၃။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ကို စွဲ၍ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်းကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ရခြင်းကို စွဲ၍ အသုံးချရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' သည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်သက်တပ်စွဲခြင်းကို စွဲ၍ ငါ့ဟာဟု မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ (ဥစ္စာကို) စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (ဥစ္စာကို) စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန် ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရား များစွာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

104. “Ārakkhādhikaraṇaṃ [ārakkhaṃ paṭicca ārakkhādhikaraṇaṃ (syā.)]

daṇḍādānasatthādānakalahaviggahavivādatuvaṃtuvaṃpesuññāmusāvādā aneke pāpakā akusalā dhammā sambhavanti'ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā ārakkhādhikaraṇaṃ

daṇḍādānasatthādānakalahaviggahavivādatuvaṃtuvaṃpesuññāmusāvādā aneke pāpakā akusalā dhammā sambhavanti. Ārakkho ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbamaṃ sabbathā sabbamaṃ kassaci kimhici, sabbaso ārakkhe asati ārakkhanirodhā api nu kho

daṇḍādānasatthādānakalahaviggahavivādatuvaṃtuvaṃpesuññāmusāvādā aneke pāpakā akusalā dhammā sambhaveyyu”nti? “No hetamaṃ, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃva hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo

daṇḍādānasatthādānakalahaviggahavivādatuvaṃtuvaṃpesuññāmusāvādānaṃ anekesaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ sambhavāya yadidaṃ ārakkho.

၁၀၄. “အာရက္ခိမိကရဏံ [အာရက္ခံ ပဋိစ္စ အာရက္ခိမိကရဏံ (သျှာ.)] ဒဏ္ဍာဒနသတ္တာဒနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒ တုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒနန္တံ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ အာရက္ခိမိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒနသတ္တာဒနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒ တုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။ အာရက္ခေါ စ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နာဘ

ဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိစိ၊ သဗ္ဗသော အာရက္ခေ အသတိ အာရက္ခနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဒဏ္ဍာဒနသတ္တာဒနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သ မ္ဘဝေယျူ”န္တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿွာတိဟာနန္တ၊ ဒေသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဒေသ သမုဒယော ဒေသ ပစ္စယော ဒဏ္ဍာဒနသတ္တာဒနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒာနံ အနေကေသံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမ္ဘဝါယ ယဒိဒံ အာရက္ခေ။

104. Ānanda, I have said that because of watchful guarding (of possessions,) there arise many wicked demeritorious acts, such as hitting with sticks, wounding with weapons, fighting, quarrelling, contentiously disputing, using unbearable expressions, backbiting and telling lies.

This point, how these many wicked demeritorious acts such as hitting with sticks, wounding with weapons, fighting, quarrelling, contentiously disputing, using unbearable expressions, backbiting and telling lies, arise through watchful guarding of possessions, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, there is no watchful guarding (of possessions) at all or in any way by any being in any realm (of existence): If there is entirely no such watchful guarding, then due to the absence of such watchful guarding, can these many wicked demeritorious acts, such as hitting with sticks, wounding with weapons, fighting, quarrelling, contentiously disputing, using unbearable expressions, backbiting and telling lies, occur at all?

“Venerable Sir, they cannot occur at all.”

Therefore, Ānanda, only this watchful guarding (of possessions) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, the arising of these many wicked demeritorious acts, such as

hitting with sticks, wounding with weapons, fighting, quarrelling, contentiously disputing, using unbearable expressions, backbiting and telling lies.

၁၀၄။ အာနန္ဒာ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ် မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများစွာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်း ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများစွာတို့ ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်းမဟုတ် မမှန်ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရား များစွာတို့သည် ဖြစ်နိုင်ပါကုန်ဦးမည်လောဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါကုန် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ထိုဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာလျှင် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း

--

မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများစွာတို့ ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

105. “Macchariyaṃ paṭicca ārakkho’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariāyena veditabbam, yathā macchariyaṃ paṭicca ārakkho. Macchariyañca hi, ānanda, nābhavissa sabbenā sabbaṃ sabbathā sabbaṃ kassaci kimhici , sabbaso macchariye asati macchariyanirodhā api nu kho ārakkho paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”.

“Tasmātihānanda, eseṃa hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo ārakkhassa, yadidaṃ macchariyaṃ”.

၁၀၅. “မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခေါ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တအာနန္ဒ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခေါ။ မစ္ဆရိယဉ္စ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမိစိ ၊ သဗ္ဗသော မစ္ဆရိယေ အသတိ မစ္ဆရိယနိရောဓာ အပိ န ခေါ အာရက္ခေါ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အာရက္ခဿ၊ ယဒိဒံ မစ္ဆရိယံ”။

105. Ānanda, I have said that because of meanness-and-stinginess there arises watchful guarding (of possessions). This point, how meanness-and-stinginess gives rise to watchful guarding of possessions, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, meanness-and-stinginess does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence): If there is entirely no meanness-and-stinginess, then due to the absence of

meanness-and-stinginess, can watchful guarding of possessions appear at all?

“Venerable Sīr, it cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this meanness-and-stinginess is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, watchful guarding of possessions.

၁၀၅။ အာနန္ဒာ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဝန်တိုခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မဖြစ်ငြားအံ့။ ဝန်တိုခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဝန်တိုခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဝန်တိုခြင်းသည်သာလျှင် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

106. “Pariggahaṃ paṭicca macchariya’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā pariggahaṃ paṭicca macchariyaṃ. Pariggaho ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ kassaci kimhici, sabbaso pariggahe asati pariggahanirodhā api nu kho macchariyaṃ paññāyethā”ti? “No hetamaṃ, bhante”.

“Tasmātiḥānanda, eseṃva hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo macchariyassa, yadidaṃ pariggaho”.

၁၀၆. “ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယ’န္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဂုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ။ ပရိဂ္ဂဟော စ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နာဘာဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိ စိ၊ သဗ္ဗသော ပရိဂ္ဂဟော အသတိ ပရိဂ္ဂဟနိရောဓာ အပိ န ခေါ မစ္ဆရိယံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော မစ္ဆရိယဿ၊ ယဒိဒံ ပရိဂ္ဂဟော”။

106. Ānanda, I have said that because of selfish possessiveness there arises meanness-and-stinginess. This point, how selfish possessiveness gives rise to meanness-and-stinginess, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, selfish possessiveness does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence): If there is entirely no selfish possessiveness, then due to the absence of selfish

possessiveness, can meanness-and-stinginess appear at all?

"Venerable Sir, meanness-and-stinginess cannot appear at all."

Therefore, Ananda, only this selfish possessiveness is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, meanness-and-stinginess.

၁၀၆။ အာနန္ဒာ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် သိမ်းပိုက်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝန်တိုခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤသိမ်းပိုက်ခြင်းသည်သာလျှင် ဝန်တိုခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

107. “Ajjhosānaṃ paṭicca pariggaho’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā ajjhosaṇaṃ paṭicca pariggaho. Ajjhosaṇaṃ hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ kassaci kimhici, sabbaso ajjhosaṇe asati ajjhosaṇanirodhā api nu kho pariggaho paññāyethā’ti ? “No hetamaṃ, bhante”.

“Tasmātiḥānanda, eseṃa hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo pariggahassa – yadidaṃ ajjhosaṇaṃ”.

၁၀၇. “အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တု ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော။ အဇ္ဈောသာနဉ္စ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္မိစိ၊ သဗ္ဗသော အဇ္ဈောသာနေ အသတိ အဇ္ဈောသာနနိရောဓာ အပိ န ခေါ ပရိဂ္ဂဟော ပညာယေထာ”တိ ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တု၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပရိဂ္ဂဟဿ – ယဒိဒံ အဇ္ဈောသာနံ”။

107. Ānanda, I have said that because of tenacious cleaving (to what has been got, as one's own), there arises selfish possessiveness. This point, how tenacious cleaving gives rise to selfish possessiveness, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, tenacious cleaving (to what has been got, as one's own) does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence): If there is entirely no tenacious cleaving, then

due to the absence of tenacious cleaving, can selfish possessiveness appear at all?

"Venerable Sīr, it cannot appear at all."

Therefore, Ānanda, only this tenacious cleaving (to what has been got, as one's own) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, selfish possessiveness.

၁၀၇။ အာနန္ဒာ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ထင်ရှား နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်သာလျှင် သိမ်းပိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

108. “Chandarāgaṃ paṭicca ajjhosāna’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariyāyena veditabbaṃ, yathā chandarāgaṃ paṭicca ajjhosānaṃ. Chandarāgo ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici, sabbaso chandarāge asati chandarāganirodhā api nu kho ajjhosānaṃ paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”.

“Tasmātiḥānanda, ese va hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo ajjhosānassa, yadidaṃ chandarāgo”.

၁၀၈. “ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတ ဗ္ဗံ၊ ယထာ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ။ ဆန္ဒရာဂေါ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိစိ၊ သဗ္ဗသော ဆန္ဒရာဂေ အသတိ ဆန္ဒရာဂနိရောဓာ အပိ န ခေါ အဇ္ဈောသာနံ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အဇ္ဈော သာနဿ၊ ယဒိဒံ ဆန္ဒရာဂေါ”။

108. Ānanda, I have said that because of the excitement of passion and delight, there arises tenacious cleaving (to what has been got, as one's own). This point, how the excitement of passion and delight gives rise to tenacious cleaving, can be understood by this means: |

Suppose, Ānanda, the excitement of passion and delight does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence): If there is entirely no excitement of passion and delight, then

due to the absence of the excitement of passion and delight, can tenacious cleaving to what one possesses appear at all?

“Venerable Sir, tenacious cleaving cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this the excitement of passion and delight (in what has been gained) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, tenacious cleaving (to what has been got, as one's own).

၁၀၈။ အာနန္တ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' ကို စွဲ၍ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' ကို စွဲ၍ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္တ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္တ ထို့ကြောင့် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' သည်သာလျှင် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

109. “Vinicchayaṃ paṭicca chandarāgo’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariāyena veditabbaṃ, yathā vinicchayaṃ paṭicca chandarāgo. Vinicchayo ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbaṃ sabbathā sabbaṃ kassaci kimhici, sabbaso vinicchaye asati vinicchayanirodhā api nu kho chandarāgo paññāyethā”ti? “No hetam , bhante”.
“Tasmātiḥānanda, ese va hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo chandarāgassa, yadidaṃ vinicchayo”.

၁၀၉. “ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ။ ဝိနိစ္ဆယော စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမိစိ၊ သဗ္ဗသော ဝိနိစ္ဆယေ အသတိ ဝိနိစ္ဆယနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဆန္ဒရာဂေါ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေ တံ ၊ ဘန္တေ”။ “တဿောတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒ္ဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဆန္ဒရာဂဿ၊ ယ ဒိဒ္ဓံ ဝိနိစ္ဆယော”။

109. Ānanda, I have said that because of (the process of) decision on how to use or enjoy (what one has got), there arises the excitement of passion and delight. This point, how (the process of) decision on use and enjoyment (of what has been gained) gives rise to the excitement of passion and delight , can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, (the process of) decision on how to use or enjoy (what has been got) does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence): If there is entirely no (process of) decision on use and enjoyment, then due to the absence of such decision, can the excitement of passion and delight appear at all?

"Venerable Sir, it cannot appear at all."

Therefore, Ānanda, only this decision on how to use or enjoy (what has been got) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, the excitement of passion and delight.

၁၀၉။ အာနန္တ (အသုံးချရန်) စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' ဖြစ်၏ ဟူသော ဤ စကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္တ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် စိတ် ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤစိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည်သာလျှင် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း 'ဆန္ဒရာဂ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

110. “Lābhaṃ paṭicca vinicchayo’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariyaṇena veditabbam, yathā lābhaṃ paṭicca vinicchayo. Lābho ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici, sabbaso lābhe asati lābhanirodhā api nu kho vinicchayo paññāyethā’ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda eseva hetu etaṃ nidānam esa samudayo esa paccayo vinicchayassa, yadidaṃ lābho”.

၁၁၀. “လာဘ် ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ လာဘ် ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော။ လာဘော စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိစိ၊ သဗ္ဗသော လာဘော အသတိ လာဘနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဝိနိစ္ဆယော ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿှာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိနိစ္ဆယဿ၊ ယဒိဒံ လာဘော”။

110. Ānanda, I have said that because of getting, gaining (things, property, etc), there arises (the process of) decision on how to use or enjoy (what has been got). This point, how getting, gaining, gives rise to decision on use and enjoyment, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, getting or gaining does not occur at all or in any way to any being in any realm (of existence): If there is entirely no getting, gaining (things etc.), then due to the absence of getting and gaining, can (the process of) decision on how to use and enjoy (what has been got) appear at all?

"Venerable Sir, it cannot appear at all."

Therefore, Ānanda, only this getting, gaining (things etc.) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, decision on how to use and enjoy (what has been got).

၁၁၀။ အာနန္ဒာ ရခြင်းကို စွဲ၍ (အသုံးချရန်) စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ရခြင်းကို စွဲ၍ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ရခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ ရခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ရခြင်း၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤရခြင်းသည်သာလျှင် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

111. “Pariyesanam paṭicca lābho’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariyāyena veditabbam, yathā pariyesanam paṭicca lābho. Pariyesanā ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici, sabbaso pariyesanāya asati pariyesanānirodhā api nu kho lābho paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātihānanda, ese va hetu etaṃ nidānam esa samudayo esa paccayo lābhassa, yadidaṃ pariyesanā”.

၁၁၁. “ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော။ ပရိယေသနာ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗကဿမိ ကိမ္မိစိ၊ သဗ္ဗသော ပရိယေသနာယ အသတိ ပရိယေသနာနိရောဓာ အပိ န ခေါ လာဘော ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော လာဘဿ၊ ယဒိဒံ ပရိယေသနာ”။

111. Ānanda, I have said that because of quest (for possessions, pleasures), there arises getting, gaining. This point, how quest (for possessions etc.) gives rise to getting, gaining (things etc.), can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, there is no quest (for possessions, pleasures) at all or in any way by any being in any realm (of existence): If there is entirely no quest for anything, anywhere, then due to the absence of quest, can getting or gaining occur at all?

"Venerable Sir, getting or gaining cannot occur at all."

Therefore, Ānanda, only this quest (for possessions, pleasures) is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, getting, gaining (things etc.).

၁၁၁။ အာနန္ဒာ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းဖြစ်ပုံကို (ဤ ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ရှာမှီးခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ ရှာမှီးခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ရှာမှီးခြင်း၏ ချုပ်ခြင်း ကြောင့် ရခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

--

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤရှာမှီးခြင်းသည်သာလျှင် ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

112. “Taṇhaṃ paṭicca pariyesanā’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariāyena veditabbam, yathā taṇhaṃ paṭicca pariyesanā. Taṇhā ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbam sabbathā sabbam kassaci kimhici, seyyathidaṃ – kāmataṇhā bhavataṇhā vibhavataṇhā, sabbaso taṇhāya asati taṇhānirodhā api nu kho pariyesanā paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃa hetu etaṃ nidānam esa samudayo esa paccayo pariyesanāya, yadidaṃ taṇhā. Iti kho, ānanda, ime dve dhammā [ime dhammā (ka.)] dvayena vedanāya ekasamosaraṇā bhavanti”.

၁၁၂. “တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ။ တဏှာ စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမိ စိ၊ သေယျထိဒံ – ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ၊ သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ န ခေါ ပရိယေသနာ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿှာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာ နံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပရိယေသနာယ၊ ယဒိဒံ တဏှာ။ ဣတိ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ [ဣမေ ဓမ္မာ (က.)] ဒွယေန ဝေဒနာယ ဧကသမောသရဏာ ဘဝန္တိ”။

112. Ānanda, I have said that because of taṇhā, craving, there arises quest (for possessions, pleasures). This point, how craving gives rise to quest, can be understood by this means:

Suppose, Ānanda, taṇhā does not arise at all or in any way in any being in any realm (of existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if tanhā, craving, does not arise in any of those three forms, namely, kāmataṇhā, craving for pleasures of the senses, bhavataṇhā, craving for rebīrth, (clinging to the view that there can be no ending to existence), and vibhavataṇhā, craving for annihilation (of Self) (clinging to the view that there is no existence after death)? then, due to the absence of tanhā can quest (for possessions, pleasures) appear at all?

"Venerable Sir, guest cannot appear at all."

Therefore, Ānanda, only this taṇhā, this craving, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, quest (for possessions etc.).

Thus it is, Ānanda, that both these two kinds? of taṇhā, craving, arise from only one thing, namely, vedanā, sensation.

၁၁၂။ အာနန္ဒာ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်း ဖြစ်ပုံကို (ဤ ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တပ်မက်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤတပ်မက်ခြင်းကား အဘယ်နည်း။ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်ခြင်း 'ကာမတဏှာ' ဘဝမပြတ်စဲနိုင်ဟု ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း 'ဘဝတဏှာ' ဘဝပြတ်စဲမည်ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း 'ဝိဘဝတဏှာ' တို့ပေတည်း။ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မဖြစ်ခဲ့သော် တပ်မက်ခြင်းတဏှာ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည်သာလျှင် ရှာမှီးခြင်း၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် နှစ်မျိုးပြားသော ဤ (တဏှာ) တရားတို့သည် ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းတစ်ပါးတည်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

113. “Phassapaccayā vedanā’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā ‘phassapaccayā vedanā. Phasso ca hi, ānanda, nābhavissa sabbena sabbamaṃ sabbathā sabbamaṃ kassaci kimhici, seyyathidaṃ – cakkhusamphasso sotasaṃphasso ghāṇasaṃphasso jivhāsaṃphasso kāyasaṃphasso manosaṃphasso, sabbaso phasse asati phassanīrodhā api nu kho vedanā paññāyethā”ti? “No hetamaṃ, bhante”. “Tasmātiḥānanda , eseṃva hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo vedanāya, yadidaṃ phasso”.

၁၁၃. “‘ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒေနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ‘ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဖဿော စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သေယျထိဒံ - စက္ခုသမ္ပယော သောတသမ္ပယော ဃာနသမ္ပယော ဇိဝှာသမ္ပယော ကာယသမ္ပယော မနော သမ္ပယော၊ သဗ္ဗသော ဖဿေ အသတိ ဖဿနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဝေဒနာ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တဿ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝေဒနာယ၊ ယဒိဒံ ဖဿော”။

113. Ānanda, I have said that vedanā is conditioned by Phassa, contact. This point, how phassa gives rise to vedanā, can be understood by this means of the following method (of reasoning):

Suppose, Ānanda, there is no contact between sense-organs and sense-objects at all or in any way in any being in any realm (of existence):

(To amplify this, let us say) for instance, if phassa does not occur at all in any of its six forms, namely, eye-contact (i.e., contact with the sense of vision), ear-contact (i.e., contact with the sense of hearing), nose-contact (i.e., contact with the sense of smell), tongue-contact (i.e., contact with the sense of taste), body-contact (i.e., contact with the sense of touch), mind--contact (i.e., contact of mind-object with the mind faculty), then, due to the absence of phassa, can vedanā appear at all?

"Venerable Sir, vedanā cannot appear at all."

Therefore, Ānanda, only their phassa, this contact, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, vedanā.

၁၁၃။ အာနန္တာ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤ စကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ပုံ ကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္တာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤတွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ကား အဘယ်နည်း။

မျက်စိအတွေ့ 'စက္ခုသမ္ပယ' ၊ နားအတွေ့ 'သောတသမ္ပယ' ၊ နှာခေါင်းအတွေ့ 'ဃာနသမ္ပယ' ၊ လျှာအတွေ့ 'ဇိဝှာသမ္ပယ' ၊ ကိုယ်အတွေ့ 'ကာယသမ္ပယ' ၊ စိတ်အတွေ့ 'မနောသမ္ပယ' တို့ပေတည်း။

တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် တွေ့ခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည်သာလျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

114. “Nāmarūpapaccayā phasso’ti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariyaṇena veditabbam, yathā nāmarūpapaccayā phasso. Yehi, ānanda, ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi yehi uddesehi nāmakāyassa paññatti hoti, tesu ākāresu tesu liṅgesu tesu nimittesu tesu uddesesu asati api nu kho rūpakāye adhivacanasamphasso paññāyethā’ti? “No hetam, bhante”. “Yehi, ānanda, ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi yehi uddesehi rūpakāyassa paññatti hoti, tesu ākāresu...pe... tesu uddesesu asati api nu kho nāmakāye paṭighasamphasso paññāyethā’ti? “No hetam, bhante”. “Yehi, ānanda, ākārehi...pe... yehi uddesehi nāmakāyassa ca rūpakāyassa ca paññatti hoti , tesu ākāresu...pe... tesu uddesesu asati api nu kho adhivacanasamphasso vā paṭighasamphasso vā paññāyethā’ti? “No hetam, bhante”. “Yehi, ānanda, ākārehi...pe... yehi uddesehi nāmarūpassa paññatti hoti, tesu ākāresu ...pe... tesu uddesesu asati api nu kho phasso paññāyethā’ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, ese va hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo phassassa, yadidaṃ nāmarūpaṃ”.

၁၁၄. “နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော’တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော။ ယေဟိ၊ အာနန္တ၊ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ နာမကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု တေသု လိင်္ဂေသု တေသု နိမိတ္တေသု တေသု ဥဒ္ဓေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ ရူပကာယေ အဓိဝစနသမ္ပဿော ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟောတံ၊ ဘန္တေ”။ “ယေဟိ၊ အာနန္တ၊ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ ရူပကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု။ပေ။ တေသု ဥဒ္ဓေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ နာမကာယေ ပဋိဃသမု ဖဿော ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟောတံ၊ ဘန္တေ”။ “ယေဟိ၊ အာနန္တ၊ အာကာရေဟိ။ပေ။ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ နာမကာယဿ စ ရူပကာယဿ စ ပညတ္တိ ဟောတိ ၊ တေသု အာကာရေသု။ပေ။ တေသု ဥဒ္ဓေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ အဓိဝစနသမ္ပဿော ဝါ ပဋိဃသမ္ပဿော ဝါ ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟောတံ၊ ဘန္တေ”။ “ယေဟိ၊ အာနန္တ၊ အာကာရေဟိ။ပေ။ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ နာမရူပဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု ။ပေ။ တေသု ဥဒ္ဓေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ ဖဿော ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟောတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာ တိဟာနန္တ၊ ဒေသေ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဒေသ သမုဒယော ဒေသ ပစ္စယော ဖဿဿ၊ ယဒိဒံ နာမရူပံ”။

114. Ānanda, I have said that phassa is conditioned by nāmarūpa, mind-and-body. This point, how phassa arises through nāmarūpa, can be understood by this means:

Ānanda, the composite of mental phenomena, nāmakāya, is manifested only through certain properties, features, signs and indications (such as sensation, perception, volitional activities and consciousness); and the (various) mental phenomena (of that composite) are designated by terms (such as vedanā, sensation; sarīnā, perception; sankhāra, volitional activities; and viññāṇa, consciousness). If these properties, features, signs and indications (in the form of sensation, perception, volitional, activities and consciousness) do not exist, then can what is termed 'mind contact', abhivacanasamphassa, appear at all the composite of (purely) physical phenomena, rūpakāya?

“Venerable Sir, it cannot appear at all.”

Ānanda, the composite of physical phenomena, rūpakāya, is manifested only through certain properties, features, signs and indications (such as texture, fluidity, temperature, extension); and the (various) physical phenomena are designated by terms (such as the element of solidity, pathavī; the element of fluidity and cohesion, āpo; the element of heat or cold, tejo; and the element of extension or motion, vāyo). If these properties, features, signs and indications do not exist, then can the contact of sense-organs with sense-objects, patighasamphassa, appear at all in the composite of (purely) mental phenomena, nāmakāya?

“Venerable Sir, it cannot appear at all.”

Ānanda, the composite of mental phenomena, nāmakāya, and the composite of physical phenomena, rūpakāya, are manifested only through their respective properties, features, signs and indications. If such properties, features, signs and indications do not exist, then can contact of mind or contact of the five sense-organs appear at all?

“Venerable Sir, neither can appear at all.”

Ānanda, nāmarūpa, mind-and-body, is manifested by those properties, features, signs and indications. If such properties, features, signs and indications do not exist, can contact appear at all?

“Venerable Sir, it cannot appear at all.”

Therefore, Ānanda, only this nāmarūpa is the cause of, the origin of and the condition for, contact, phassa.

၁၁၄။ အာနန္ဒာ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

--

အာနန္ဒာ (အာရုံကို တွေ့ခြင်း ခံစားခြင်း မှတ်သားခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ အကြင်အသွင်အပြင် အကြင်သိကြောင်းနိမိတ် အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် (ဖဿ ဝေဒနာ သညာစသော) နာမ်အပေါင်း 'နာမကာယ' ကို (ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ ထိုအသွင်အပြင် ထို သိကြောင်းနိမိတ် ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ မရှိခဲ့သော် အမည်ဖြင့် ပြရသော ကြံသိတွေ့ 'အဓိဝစန သမု ဖဿ'၂သည် ရုပ်အပေါင်း 'ရူပကာယ' ၌ ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ (ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်း ယိုစီးခြင်း ပူခြင်း ထောက်ကန်ခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ အကြင် အသွင်အပြင် အကြင်သိကြောင်းနိမိတ် အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် (ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောစသော) ရုပ်အပေါင်း 'ရူပကာယ' ကို (ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော စသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ် ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ။ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် ထိခိုက်တွေ့ 'ပဋိဃသမ္ပဿ'၃ သည် နာမ်အပေါင်း 'နာမကာယ' ၌ ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ (အာရုံကို တွေ့ခြင်းစသည်နှင့် ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ။ ပ။ အကြင်ညွှန်ပြ အပ်သောသဘောတို့ဖြင့် (ဖဿစသော) နာမ်အပေါင်း 'နာမကာယ' ကိုလည်းကောင်း (ပထဝီစသော) ရုပ် အပေါင်း 'ရူပကာယ ' ကိုလည်းကောင်း (ဖဿစသည် ပထဝီစသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ။ ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် အမည်ဖြင့်ပြရသော ကြံသိတွေ့ 'အဓိဝစနသမ္ပဿ' သည် လည်းကောင်း ထိခိုက်တွေ့ 'ပဋိဃသမ္ပဿ' သည်လည်းကောင်း ထင်ရှားရှိနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အကြင်အခြင်းအရာ။ ပ။ အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထို အခြင်းအရာ။ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် တွေ့ခြင်း 'ဖဿ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည် လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤနာမ်ရုပ်သည်သာလျှင် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

115. “Viññāṇapaccayā nāmarūpa’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetamaṃ pariyāyena veditabbaṃ, yathā viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ. Viññāṇaṃ hi, ānanda, mātukucchismiṃ na okkamissatha, api nu kho nāmarūpaṃ mātukucchismiṃ samuccissathā”ti? “No hetamaṃ, bhante”. “Viññāṇaṃ hi, ānanda, mātukucchismiṃ okkamitvā vokkamissatha, api nu kho nāmarūpaṃ itthattāya abhinibbattissathā”ti? “No hetamaṃ, bhante”. “Viññāṇaṃ hi, ānanda, daharasseva sato vocchijjissatha kumārakassa vā kumārikāya vā, api nu kho nāmarūpaṃ vuddhiṃ virūhiṃ vepullaṃ āpajjissathā”ti? “No hetamaṃ, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃ hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo nāmarūpassa – yadidaṃ viññāṇaṃ”.

၁၁၅. “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏန္တ ဟိ၊ အာနန္တ၊ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ န ဩက္ကမိဿထ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ သမုစ္စိဿထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “ဝိညာဏန္တ ဟိ၊ အာနန္တ၊ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဩက္ကမိတ္တာ ဝေါက္ကမိဿထ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ ဣတ္ထတ္တာယ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဿထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “ဝိညာဏန္တ ဟိ၊ အာနန္တ၊ ဒဟရဿေဝ သတော ဝေါစ္ဆိန္တိဿထ ကုမာရကဿ ဝါ ကုမာရိကာယ ဝါ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠိ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော နာမရူပဿ – ယဒိဒံ ဝိညာဏံ”။

115. Ānanda, I have said that nāmarūpa is conditioned by viññāṇa, (birth-linking) consciousness. This point, how nāmarūpa arises through viññāṇa, can be understood by this means:

Ānanda, if (birth-linking) consciousness were not to appear in the mother's womb, could nāmarūpa arise simultaneously with it in the mother's womb?

“Venerable Sir, nāmarūpa cannot arise simultaneously with viññāṇa in the mother's womb.”

Ānanda, if viññāṇa, consciousness after appearing in the mother's womb, were to cease, could nāmarūpa result in the complete five khandha-aggregates?

“Venerable Sir, nāmarūpa cannot result or develop. ”

Ānanda, if viññāṇa, consciousness, were to cease abruptly (lit, to be cut off) in one who is still young, either boy or girl, could nāmarūpa reach (lit., meet with, undergo) (the stage of) full growth, maturation and development (lit., expansion)?

“Venerable Sir, nāmarūpa cannot reach the stage of full growth.”

Therefore, Ananda, only this viññāṇa, this consciousness, is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, nāmarūpa, mind-and-body.

၁၁၅။ အာနန္ဒာ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' သည် အဓိဝမ်း၌ မသက်ရောက်ငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် အဓိဝမ်း၌ တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' သည် အဓိဝမ်း၌ သက်ရောက်ပြီးလျှင် ချုပ်သွားငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် ဤခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

--

အာနန္ဒာ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' သည်လည်း သူငယ်အားဖြစ်စေ သူငယ်မအားဖြစ်စေ ငယ်စဉ်ကပင် ချုပ်သွားငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မရောက်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဝိညာဉ်သည်သာလျှင် နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

116. “Nāmarūpapaccayā viññāṇa’nti iti kho panetaṃ vuttaṃ, tadānanda, imināpetam pariāyena veditabbaṃ, yathā nāmarūpapaccayā viññāṇaṃ. Viññāṇaṃ hi, ānanda, nāmarūpe patiṭṭhaṃ na labhissatha, api nu kho āyatim jātijarāmaraṇaṃ dukkhasamudayasambhavo [jātijarāmaraṇadukkhasamudayasambhavo (sī. syā. pī.)] paññāyethā”ti? “No hetam, bhante”. “Tasmātiḥānanda, eseṃsa hetu etaṃ nidānaṃ esa samudayo esa paccayo viññāṇassa yadidaṃ nāmarūpaṃ. Ettāvatā kho, ānanda, jāyetha vā jīyetha [jiyyetha (ka.)] vā mīyetha [miyyetha (ka.)] vā cavetha vā upapajjetha vā. Ettāvatā adhivacanapatho, ettāvatā niruttipatho, ettāvatā paññattipatho, ettāvatā paññāvacaraṃ, ettāvatā vaṭṭaṃ vattati itthattaṃ paññāpanāya yadidaṃ nāmarūpaṃ saha viññāṇena aṅgamaṅgāpaccayatā pavattati.

၁၁၆. “နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒာနန္တ၊ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ၊ အာနန္တ၊ နာမရူပေ ပတိဋ္ဌံ န လဘိဿထ၊ အပိ န ခေါ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ [ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ. သျှ. ပီ.)] ပညာယေထာ”တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒ္ဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိညာဏဿ ယဒိဒံ နာမရူပံ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ဇာယေထ ဝါ ဇီယေထ [ဇီယေထ (က.)] ဝါ မိယေထ [မိယေထ (က.)] ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ ဧတ္တာဝတာ အဓိဝစနပထော၊ ဧတ္တာဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ ဧတ္တာဝတာ ပညတ္တိပထော၊ ဧတ္တာဝတာ ပညာဝစရံ၊ ဧတ္တာဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိ ဣတ္ထတ္တံ ပညာပနာယ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာ ပဝတ္တတိ။

116. Ānanda, I have said that viññāṇa, consciousness, is conditioned by nāmarūpa. This point, how viññāṇa arises through nāmarūpa, can be understood by this means:

Ānanda, if consciousness were not to have nāmarūpa as a supporting base, could the sum-total of dukkha, together with birth, ageing and death appear in future?

“Venerable Sir, this cannot appear in future.”

Therefore, Ānanda, only this nāmarūpa is the cause of, the source of, the origin of, and the condition for, viññāṇa, consciousness.

Ānanda, through just these mutually conditioning viññāṇa and nāmarūpa, there is birth, there is ageing, there is death, there is recurrent passing from one state of existence to another, there is repeated coming into existence. Through just these mutually conditioning viññāṇa and nāmarūpa, there arises the basis (patha, i.e., the five khandhas) for arbitrary nomenclature (Adhivacana), the basis for significant term (Nirutti), and the basis for honorific appellation (Paññatti) through just these viññāṇa and nāmarūpa, there arises the sphere of the intellect.

Through just these mutually conditioning viññāṇa and nāmarūpa, the cycle of existences turns round and round. Through just these mutually conditioning viññāṇa and nāmarūpa, there arises what is designated as the five khandha-aggregates.

၁၁၆။ အာနန္ဒာ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိခြင်း 'ဝိညာဉ်'သည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ သိခြင်း 'ဝိညာဉ်'သည် နာမ်ရုပ်၌ မှီရာကို မရငြားအံ့၊ နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းတို့ နှင့်တကွ ဆင်းရဲအပေါင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ထိုနာမ်ရုပ်သည်သာလျှင် သိခြင်း 'ဝိညာဉ်' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤအချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် (သတ္တဝါသည်) ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ပေါ်ရာ၏၊ အိုမှုလည်း အိုရာ၏၊ သေမှုလည်း သေရာ၏၊ အဖန်ဖန် စုတွေ့မှုလည်း စုတွေ့ရာ၏၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် အမည်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ပညတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ပညတ်၏ ကျက်စားရာသည် ဖြစ်၏၊ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော ဤ ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ဝဋ်သုံးပါးသည် လည်၏၊ ဤခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်းငှါ ထင်ရှား ဖြစ်၏။

Attapaññatti အတ္တပညတ္တိ Definition of Atta အတ္တပညတ်

117. “Kittāvatā ca, ānanda, attānaṃ paññapento paññapeti? Rūpiṃ vā hi, ānanda, parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti – “rūpī me paritto attā”ti. Rūpiṃ vā hi, ānanda, anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti – ‘rūpī me ananto attā’ti. Arūpiṃ vā hi, ānanda, parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti – ‘arūpī me paritto attā’ti. Arūpiṃ vā hi, ānanda, anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti – ‘arūpī me ananto attā’ti.

၁၁၇. “ကိတ္တာဝတာ စ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ? ရူပိ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ - “ရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ”တိ။ ရူပိ ဝါ ဟိ ၊ အာနန္ဒ၊ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ - ‘ရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ - ‘အရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ - ‘အရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။

117. Ānanda, how does a person, who believes in atta, Self, Soul, Ego, define atta?

Ānanda, the person who believes in atta as having coporeality and limitedness would define it by saying “My atta is coporeal and limited ”.

Ānanda, the (second) person who believes in atta as having coporeality but no limitedness would define it by saying “My atta is coporeal and unlimited ”.

Ānanda, the (third) person who believes in atta as having no coporeality but having limitedness would define it by saying “My atta is incoporeal and is limited ”.

Ānanda, the (fourth) person who believes in atta as having no coporeality and no limitedness would define it by saying “My atta is incoporeal and is unlimited ”.

၁၁၇။ အာနန္ဒ၊ အတ္တကို ပညတ်သူသည် အဘယ်မျှဖြင့် ပညတ်သနည်း-

အာနန္ဒ၊ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ အပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒ၊ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ အပိုင်းအခြားမရှိ"ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒ၊ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒ၊ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိအပိုင်းအခြားမရှိ"ဟု ပညတ်၏။

118. “Tatrānanda, yo so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti. Etarahi vā so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, tattha bhāviṃ vā so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa

hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, rūpiṃ [rūpī (ka.)] parittattānudiṭṭhi anusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda, yo so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti. Etarahi vā so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, tattha bhāviṃ vā so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, rūpiṃ [rūpī (ka.)] anantattānudiṭṭhi anusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda, yo so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti. Etarahi vā so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, tattha bhāviṃ vā so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, arūpiṃ [arūpī (ka.)] parittattānudiṭṭhi anusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda, yo so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti. Etarahi vā so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, tattha bhāviṃ vā so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ paññapento paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, arūpiṃ [arūpī (ka.)] anantattānudiṭṭhi anusetīti iccālaṃ vacanāya. Ettāvatā kho, ānanda, attānaṃ paññapento paññapeti.

၁၁၈. “တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရူပိံ [ရူပီ (က.)] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရူပိံ [ရူပီ (က.)] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တကြာနန္ဒ၊ ယော သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္နော ပညပေတိ၊ ‘အတထံ

ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေသာမိ'တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အရူပိ [အရူပိ (က.)] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တတြာနန္ဒ၊ ယော သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတု တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေသာမိ'တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အရူပိ [အရူပိ (က.)] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပည ပေတိ။

118. Ānanda, of these (four persons), he who believes in atta as having coporeality and limitedness may be either one who defines a coporeal and a limited atta only of this existence, or one who defines a coporeal and limited atta of future existences also. Either of the two thinks “I shall put right the wrong view of the other”.

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Rūpīparittattānuditthi, the belief in atta with coporeality and limitedness, persists in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he who believes in atta as having coporeality but no limitedness may be either one who defines a coporeal and unlimited atta only of this existence, or one who defines a coporeal and unlimited atta of future existences also. Either of the two thinks “I shall put right the wrong view of the other”.

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Rūpīānantattānuditthi, the belief in atfa coporeality and unlimitedness, persists in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he who believes in atta as having no coporeality but having limitedness may be either one who defines an incoporeal and limited atta only of this existence, or one who defines an incoporeal and limited atfa of future existences also. Either of the two thinks “I shall put right the wrong view of the other”.

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Arūpīparittattānuditthi, the belief in atta with incoporeality and limitedness, persists in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he who believes in atta as having neither coporeality nor limitedness may be either one who defines an incoporeal and unlimited atta only of this existence, or

one who defines an incoporeal and unlimited atta of future existences also. Either of the two thinks “I shall put right the wrong view of the other”.

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Arūpānantattānudittthi, the belief in atta with incoporeality and unlimitedness, persists in the mind of that person.

Ānanda, this how a person who believes in atta defines atta.

၁၁၈။ အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုပညတ်၏။ ထိုသူသည် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) အပိုင်းအခြားရှိ ရုပ်ရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန်ဖြစ်အောင် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်း ထိုသူအား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'ရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ' ကိန်း နေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ် ၏။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန်ဖြစ်အောင် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်းထိုသူအား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'ရူပီအနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ' ကိန်း နေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

--

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်၏။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန်ဖြစ်အောင် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်းထိုသူအား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'အရူပီပရိတ္တတ္တာနဒိဋ္ဌိ' ကိန်းနေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်၏။ ထိုသူ သည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တကိုသော် လည်းပညတ်၏။ ထိုသူ သည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော် လည်းပညတ်၏။ (သူတစ်ပါး တို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန်ဖြစ်အောင်ပြုအံ့" ဟူ၍လည်း ထိုသူအား စိတ် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'အရူပီအနန္တတ္တာနဒိဋ္ဌိ' ကိန်းနေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ အတ္တကို ပညတ်သော သူသည် ဤမျှဖြင့် ပညတ်၏။

Naattapaññatti နအတ္တပညတ္တိ
Non-Definition of Atta နအတ္တပညတ်

119. “Kittāvatā ca, ānanda, attānaṃ na paññapento na paññapeti? Rūpiṃ vā hi, ānanda, parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti – ‘rūpī me paritto attā’ti. Rūpiṃ vā hi, ānanda, anantaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti – ‘rūpī me ananto attā’ti. Arūpiṃ vā hi, ānanda, parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti – ‘arūpī me paritto attā’ti. Arūpiṃ vā hi, ānanda, anantaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti – ‘arūpī me ananto attā’ti.

၁၁၉. “ကိတ္တာဝတာ စ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ? ရူပိံ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘ရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ ရူပိံ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘ရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။

119. Ānanda, how does a person who does not believe in atta, Self, Soul, Ego, refrain' from defining atta?

Ānanda, the person who does not believe in atta as having coporeality and limitedness would make no such definition as “My atta is corporeal and limited”.

Ānanda, the (second) person who does not believe in atta as having coporeality but no limitedness would make no such definition as “My atta is corporeal and unlimited”.

Ānanda, the (third) person who does not believe in atta as having no coporeality but having limitedness would make no such definition as “My atta is incorporeal and is limited”.

Ānanda, the (fourth) person who does not believe in atta as having no coporeality and no limitedness would make no such definition as “My atta is incorporeal and is unlimited”.

၁၁၉။ အာနန္ဒာ အတ္တကို မပညတ်သူသည် အဘယ်မျှဖြင့် မပညတ်သနည်း-

အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ အပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏အပိုင်းအခြားမရှိ"ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိအပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် "ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိအပိုင်းအခြားမရှိ"ဟု မပညတ်။

120. “Tatrānanda, yo so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti. Etarahi vā so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, tattha bhāviṃ vā so rūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa na hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, rūpiṃ parittattānudiṭṭhi nānusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda , yo so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti. Etarahi vā so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, tattha bhāviṃ vā so rūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa na hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, rūpiṃ anantattānudiṭṭhi nānusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda, yo so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti. Etarahi vā so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, tattha bhāviṃ vā so arūpiṃ parittaṃ attānaṃ na paññapento na paññapeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmī’ti iti vā panassa na hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, arūpiṃ parittattānudiṭṭhi nānusetīti iccālaṃ vacanāya.

“Tatrānanda, yo so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññāpento na paññāpeti. Etarahi vā so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññāpento na paññāpeti, tattha bhāviṃ vā so arūpiṃ anantaṃ attānaṃ na paññāpento na paññāpeti, ‘atathaṃ vā pana santaṃ tathattāya upakappessāmi’ti iti vā panassa na hoti. Evaṃ santaṃ kho, ānanda, arūpiṃ anantattānuditthi nānusetthi iccālaṃ vacanāya. Ettāvatā kho, ānanda, attānaṃ na paññāpento na paññāpeti.

၁၂၀. “တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရူပိ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရူပိ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တကြာနန္ဒ၊ ယော သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အရူပိ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

“တကြာနန္ဒ၊ ယော သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ၊ ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အရူပိ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ န ပညပေန္နော န ပညပေတိ။

120. Ānanda, of these (four persons), he who does not believe in atfa as having coporeality and limitedness may be either one who does not define a corporeal and limited atfa only of this existence, or one who does not define a corporeal and limited atfa of future existence also. Either of the two does not think “I shall put right the wrong view of the other”.

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Rūpīparittattānuditthi, the belief in a corporeal and limited atfa, does not persist in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he, who does not believe in atta as having corporeality but no limitedness may be either one who does not define a corporeal and unlimited atta only of this

existence, or one who does not define a corporeal and unlimited atta of future existence also.

Either of the two does not think "I shall put right the wrong view of the other".

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Rūpīānantattānuditthi, the belief in a corporeal and unlimited atta, does not persist in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he, who does not believe in atta as having no corporeality but no having limitedness may be either one who does not define an incorporeal and limited atta only

of this existence, or one who does not define an incorporeal and limited atta of future existence also.

Either of the two does not think "I shall put right the wrong view of the other".

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Arūpīparittattānuditthi, the belief in an incorporeal and limited atta, does not persist in the mind of that person.

Ānanda, of these (four persons), he who does not believe in atta as having corporeality neither limitedness may be either one who does not define an incorporeal and unlimited atta only of this

existence, or one who does not define an incorporeal and unlimited atta of future existence also.

Either of the two does not think "I shall put right the wrong view of the other".

Ānanda, this being so, it is proper to say that the wrong view termed Arūpīānantattānuditthi, the belief in an incorporeal and unlimited atta, does not persist in the mind of that person.

Ānanda, this is how a person who does not believe in atta refrains from defining atta.

၁၂၀။ အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုမပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းမပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းမပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်းထိုသူအား စိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'ရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ' သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်း ထိုသူအားစိတ်မဖြစ်။

--

အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'ရူပီအနန္တတ္တာနဒိဋ္ဌိ' သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်း ထိုသူအားစိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'အရူပီပရိတ္တတ္တာနဒိဋ္ဌိ' သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း မပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) "မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့" ဟူ၍လည်း ထိုသူအားစိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူသန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တစွဲအယူ 'အရူပီအနန္တတ္တာနဒိဋ္ဌိ' သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ အတ္တကို မပညတ်သောသူသည် ဤမျှဖြင့် မပညတ်။

Attasamanupassanā အတ္တသမနုပဿနာ
Consideration of Atta အတ္တကို ရှုခြင်း

121. “Kittāvatā ca, ānanda, attānaṃ samanupassamāno samanupassati? Vedanaṃ vā hi, ānanda, attānaṃ samanupassamāno samanupassati – ‘vedanā me attā’ti. ‘Na heva kho me vedanā attā, appaṭisaṃvedano me attā’ti iti vā hi, ānanda, attānaṃ samanupassamāno samanupassati. ‘Na heva kho me vedanā attā, nopi appaṭisaṃvedano me attā, attā me vediyati, vedanādhhammo hi me attā’ti iti vā hi, ānanda, attānaṃ samanupassamāno samanupassati.

၁၂၁. “ကိုတ္တာဝတာ စ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ? ဝေဒနံ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ။ ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’တိ ဣတိ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ ဣတိ ဝါ ဟိ၊ အာနန္ဒ၊ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။

121. Ānand, what does a person who considers atta, take atta to be?

Ānanda, the person who considers vedanā, sensation, as atta, takes sensation as atta and believes: “Sensation is my atta.”

Ānanda, some other person, who considers atta, believes: “Sensation is not my atta. My atta cannot feel any mental phenomena.”

Ānanda, still another person, who considers atta, believes: “Sensation is not my atta. And it is not that my atta cannot feel any mental phenomenon. My atfta can feel a mental phenomenon. My atta has the property of feeling a mental phenomenon.”

၁၂၁။ အာနန္ဒ၊ အတ္တကို ရှုသူသည် အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုသနည်း-

အာနန္ဒ၊ ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ကိုမူလည်း အတ္တဟု ရှုသူသည် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တ”ဟုရှု၏။

အာနန္ဒ၊ (ထို့ပြင် အချို့သူသည်) “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည်မခံစားတတ်”ဟု ရှု၏။ အာနန္ဒ၊ အတ္တကို ရှုသူသည် ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း ရှု၏။

အာနန္ဒ၊ (ထို့ပြင် အချို့သူသည်) “ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည်မခံစားတတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏။ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏”ဟု ရှု၏။ အာနန္ဒ၊ အတ္တကို ရှုသူသည် ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း ရှု၏။

122. “Tatrānanda, yo so evamāha – ‘vedanā me attā’ti, so evamassa vacanīyo – ‘tisso kho imā, āvuso, vedanā – sukhā vedanā dukkhā vedanā adukkhamasukhā vedanā. Imāsaṃ kho tvam

tissannaṃ vedanānaṃ katamaṃ attato samanupassasī'ti? Yasmiṃ, ānanda, samaye sukhaṃ vedanaṃ vedeti, neva tasmिṃ samaye dukkhaṃ vedanaṃ vedeti, na adukkhamasukhaṃ vedanaṃ vedeti; sukhaṃyeva tasmिṃ samaye vedanaṃ vedeti. Yasmiṃ, ānanda, samaye dukkhaṃ vedanaṃ vedeti, neva tasmिṃ samaye sukhaṃ vedanaṃ vedeti, na adukkhamasukhaṃ vedanaṃ vedeti; dukkhaṃyeva tasmिṃ samaye vedanaṃ vedeti. Yasmiṃ, ānanda, samaye adukkhamasukhaṃ vedanaṃ vedeti, neva tasmिṃ samaye sukhaṃ vedanaṃ vedeti, na dukkhaṃ vedanaṃ vedeti; adukkhamasukhaṃyeva tasmिṃ samaye vedanaṃ vedeti.

၁၂၂. “တကြာနန္တ၊ ယော သော ဧဝမာဟ - ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ၊ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော - ‘တိဿော ခေါ ဣမာ၊ အာဂုဿော၊ ဝေဒနာ - သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခါ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ တံ တိဿန္တံ ဝေဒနာနံ ကတမံ အတ္တတော သမနုပဿသီ’တိ? ယသ္မိံ၊ အာနန္တ၊ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ၊ အာနန္တ၊ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; ဒုက္ခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ၊ အာနန္တ၊ သမယေ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; အဒုက္ခမသုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။

122. Ānanda, of those (three persons), this should be said to the person who maintains that “Sensation is my atta ”:

“Friend, there are three kinds of sensation: pleasant sensation, unpleasant sensation, and neither pleasant nor unpleasant, neutral, sensation. Of these three kinds of sensation, which do you consider to be atta?

Ānanda, when a pleasant sensation is felt, neither unpleasant sensation nor neutral sensation can be felt. At that time, only the pleasant sensatoin can be felt.

Ānanda, when an unpleasant sensation is felt, neither pleasant sensation nor neutral sensation can be felt. At that time, only the unpleasant sensatoin can be felt.

Ānanda, when a neutral sensation is felt, neither pleasant sensation nor unpleasant sensation can be felt. At that time, only the neutral sensatoin can be felt.

၁၂၂။ အာနန္တ၊ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည်ပင် ငါ၏ အတ္တ"ဟု ဆိုသောသူကို ဤသို့ဆို ရာ၏-

"ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' တို့သည် ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခ ဝေဒနာ' ၊ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' ဟူ၍ သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။ သုံးပါးသော ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' တို့တွင် သင်သည် အဘယ် (ခံစားခြင်း) ကို အတ္တဟု ရှုသနည်း" (ဟုဆိုရာ၏)။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ဆင်းရဲသောခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ကိုသာ ခံစား၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသောခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ ထိုအခါ၌ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကိုသာ ခံစား၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ' ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ ဆင်းရဲသောခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကိုလည်း မခံစားနိုင်။ ထိုအခါ၌ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသောခံစားခြင်း 'အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ' ကိုသာ ခံစား၏။

123. “Sukhāpi kho, ānanda, vedanā aniccā saṅkhatā paṭīccasamuppannā khayadhammā vayadhammā virāgadharmā nirodhadhammā. Dukkāpi kho, ānanda, vedanā aniccā saṅkhatā paṭīccasamuppannā khayadhammā vayadhammā virāgadharmā nirodhadhammā. Adukkhamasukhāpi kho, ānanda, vedanā aniccā saṅkhatā paṭīccasamuppannā khayadhammā vayadhammā virāgadharmā nirodhadhammā. Tassa sukhaṃ vedanaṃ vediyamānassa ‘eso me attā’ti hoti. Tassāyeva sukhāya vedanāya nirodhā ‘byagā [byaggā (sī. ka.)] me attā’ti hoti. Dukkhaṃ vedanaṃ vediyamānassa ‘eso me attā’ti hoti. Tassāyeva dukkhāya vedanāya nirodhā ‘byagā me attā’ti hoti. Adukkhamasukhaṃ vedanaṃ vediyamānassa ‘eso me attā’ti hoti. Tassāyeva adukkkhamasukhāya vedanāya nirodhā ‘byagā me attā’ti hoti. Iti so diṭṭheva dhamme aniccasukhadukkhaṃ kiṇṇaṃ uppādayadhammaṃ attānaṃ samanupassamāno samanupassati, yo so evamāha – ‘vedanā me attā’ti. Tasmāti hānanda, etena petaṃ nakkhamati – ‘vedanā me attā’ti samanupassituṃ.

၁၂၃. “သုခါပိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ မာ။ ဒုက္ခါပိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ အဒုက္ခမသုခါပိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ မာ။ တဿ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ [ဗျဂ္ဂါ (သီ. က.)] မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ ဒုက္ခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ မေ အ

တ္တာ’တိ ဟောတိ။ ဣတိ သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါကိဏ္ဍိ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ ယော သော ဧဝမာဟ - ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ။ တဿ္မာတိဟာနန္တ၊ ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ - ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

123. Ānanda, a pleasant sensation is impermanent; it is a result produced by a combination of causes; it arises due to being conditioned by causal factors; it has the nature of wasting away, of disintegrating, of disappearing, of ceasing.

Ānanda, an unpleasant sensation too is impermanent; it is a result produced by a combination of causes; it arises due to being conditioned by causal factors; it has the nature of wasting away, of disintegrating, of disappearing, of ceasing.

Ānanda, a neutral sensation too is impermanent; it is a result produced by a combination of causes; it arises due to being conditioned by causal factors; it has the nature of wasting away, of disintegrating, of disappearing, of ceasing.

While a person is having a pleasant sensation, he entertains the belief “This pleasant sensation is verily my atta ”. When that pleasant sensation disappears, he will have to say " My atta has perished ”. When he is having an unpleasant sensation, too, he again entertains the belief “This unpleasant sensation is verily my atta ”. When that unpleasant sensation disappears, he will have to say again

“My atta has perished ”. When he is having a neutral sensation, too, he again entertains the belief “This neutral sensation is verily my atta”. When that neutral sensation disappears, he will have to say again “My atta has perished ”

Thus, the person who maintains that “Sensation is my atta” considers in effect that atta is in this very life impermanent, is imbued with pleasure and pain, and has the nature of arising (i.e., coming into existence) and wasting away (līt., decaying).

Therefore, Ānanda, the view that “Sensation is my atta” is not (by the above demonstration) fitting or proper.

၁၂၃။ အာနန္ဒာ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင်ရသော တရား ဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။

အာနန္ဒာ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင်ရသော တရားဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။

--

အာနန္ဒာ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင်ရသော တရား ဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။

(ခံစားခြင်းဝေဒနာသည်ပင် ငါ၏ အတ္တဟု ဆိုသော) ထိုသူအား ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ကို ခံစား စဉ်၌ "ဤချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တတည်း"ဟု အယူသည်ဖြစ်၏။ ထို ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ' ချုပ်သွားသောအခါ၌ "ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ"ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကို ခံစားစဉ်၌လည်း "ဤဆင်းရဲသောခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တတည်း"ဟု အယူသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ချုပ်သွား သောအခါ၌လည်း "ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ"ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်ပြန်၏။ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစား ခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' ကို ခံစားစဉ်၌လည်း "ဤမချမ်းသာ မဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တတည်း"ဟု အယူသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုမဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း 'အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ' ချုပ်သွားသော အခါ၌လည်း "ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ"ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်ပြန်၏။

ဤသို့ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည်ပင် ငါ၏ အတ္တဟု ဆိုသော ထိုသူသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် လျှင် အတ္တသည် မမြဲ ချမ်းသာ ဆင်းရဲတို့နှင့် ရောယှက်၏။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏ဟုစင်စစ် ရှုရာ ရောက်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တတည်း"ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သော သာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

124. “Tatrānanda , yo so evamāha – ‘na heva kho me vedanā attā, appaṭisaṃvedano me attā’ti, so evamassa vacanīyo – ‘yattha paṇāvuso, sabbaso vedayitaṃ natthi api nu kho, tattha “āyamaḥasmaṃ”ti siyā””ti ? “No hetamaṃ, bhante”. “Tasmātiḥānanda, etena petaṃ nakkhamati – ‘na heva kho me vedanā attā, appaṭisaṃvedano me attā’ti samanupassitaṃ.

၁၂၄. “တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ဧဝမာဟ - ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတု တာ’တိ၊ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော - ‘ယတ္ထ ပနာဂုသော၊ သဗ္ဗသော ဝေဒယိတံ နတ္ထိ အပိ န ခေါ၊ တတ္ထ “အ ယမဟမသ္မိ”တိ သိယာ””တိ ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တသ္မာတိဟာနန္ဒ၊ ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ - ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

124. Ānanda, of those (three persons), this should be said to the person who maintains that “Sensation is not my atta. My atta cannot feel any mental phenomenon”.

“Friend, is it possible to consider a purely physical thing which does not have the capacity for feeling any mental phenomenon as: “This verily is Myself”?

“Venerable Sir, it must be said that it is not possible.”

Therefore, Ānanda, the view that “Sensation is not my atta. My atta cannot feel any mental phenomenon” is not (by the above demonstration) fitting or proper.

၁၂၄။ အာနန္ဒာ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် 'ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တသည် မခံစားတတ်'ဟု ဆိုသောသူကို ဤသို့ ဆိုရာ၏။

"ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' လုံးဝမရှိသော ရုပ်တရားသက်သက်၌ 'ဤကား ငါပင်တည်း' ဟူ၍ရှုခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော"ဟု (ဆိုရာ၏)။

"မဖြစ်နိုင်ပါဟု ဆိုရာပါသည် အသျှင်ဘုရား"ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် 'ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ်'ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သောသာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

125. “Tatrānanda , yo so evamāha – ‘na heva kho me vedanā attā, nopi appaṭisaṃvedano me attā, attā me vediyati, vedanādhhammo hi me attā’ti. So evamassa vacanīyo – vedanā ca hi, āvuso, sabbena sabbam sabbathā sabbam aparisesā nirujjheyyum. Sabbaso vedanāya asati vedanānirodhā api nu kho tattha ‘ayamahamasmī’ti siyā’ti? ‘No hetam, bhante’”.

“Tasmātihānanda, etena petaṃ nakkhamati – “na heva kho me vedanā attā, nopi appaṭisaṃvedano me attā, attā me vediyati, vedanādhhammo hi me attā’ti samanupassitum.

၁၂၅. “တကြာနန္ဒ၊ ယော သော ဧဝမာဟ - ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ။ သော ဧဝဿ ဝစနိယော - ဝေဒနာ စ ဟိ၊ အာဂုဿော၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိဿော နိရုဇ္ဈေယျံ။ သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ န ခေါ တတ္ထ ‘အယမဟမသ္မိ’တိ သိယာ”တိ? ‘နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ’။ “တဿ္မာတိဟာနန္ဒ၊ ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ - “န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

125. Ānanda, of those (three persons), this should be said to the person who maintains that “Sensation is not my atta. And it is not that my atfa cannot feel any mental phenomenon. My

atta can feel a mental phenomenon ”. My atta has the property of feeling a mental phenomenon”.

“Friend, if sensation in any form or of any kind were to cease absolutely, then in the complete absence of sensation, would it be possible to consider the mental phenomena entirely free of sensation, as: “This verily is Myself”?

“Venerable Sīr, it must be said that it would not be possible.”

Therefore, Ānanda, the view that “Sensation is my atta. And it is not that my atta cannot feel any mental phenomenon. My atta can feel a mental phenomenon ”. My atta has the property of feeling a mental phenomenon” is not (by the above demonstration) fitting or proper.

၁၂၅။ အာနန္ဒာ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တသည် မခံစားတတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏၊ ငါ၏ အတ္တသည်ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏"ဟု ဆိုသော သူကို ဤသို့ ဆိုရာ၏။

"ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' တို့သည် ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ ခပ်သိမ်းသော သဘောအားဖြင့်အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ထိုသို့ချုပ်၍) ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' လုံးဝမရှိခဲ့သော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထို (ခံစားခြင်းကင်းသော နာမ်တရားသက်သက်) ၌ 'ဤကား ငါပင်တည်း' ဟူ၍ရှိခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော"ဟု (ဆိုရာ၏)။

"မဖြစ်နိုင်ပါဟု ဆိုရာပါသည် အသျှင်ဘုရား"ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏"ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သောသာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

126. “Yato kho, ānanda, bhikkhu neva vedanaṃ attānaṃ samanupassati, nopi appaṭisaṃvedanaṃ attānaṃ samanupassati, nopi ‘attā me vediyati, vedanādhhammo hi me attā’ti samanupassati. So evaṃ na samanupassanto na ca kiñci loke upādiyati, anupādiyaṃ na paritassati, aparitassaṃ [aparitassanaṃ (ka.)] paccattaññeva parinibbāyati, ‘khīṇā jāti, vusitaṃ brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇīyaṃ, nāparaṃ itthattāyā’ti pajānāti. Evaṃ vimuttacittaṃ kho, ānanda, bhikkhuṃ yo evaṃ vadeyya – ‘hoti tathāgato paraṃ maraṇā itissa [iti sā (aṭṭhakathāyaṃ pāṭhantaraṃ)] diṭṭhī’ti, tadakallaṃ. ‘Na hoti tathāgato paraṃ maraṇā itissa diṭṭhī’ti, tadakallaṃ. ‘Hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā itissa diṭṭhī’ti,

tadakallaṃ. ‘Neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā itissa diṭṭhī’ti, tadakallaṃ. Taṃ kissa hetu? Yāvatā, ānanda, adhivacanaṃ yāvatā adhivacanapatho, yāvatā nirutti yāvatā niruttipatho, yāvatā paññatti yāvatā paññattipatho, yāvatā paññā yāvatā paññāvacaraṃ, yāvatā vaṭṭaṃ [yāvatā vaṭṭaṃ vaṭṭati (ka. sī.)], yāvatā vaṭṭati [yāvatā vaṭṭaṃ vaṭṭati (ka. sī.)], tadabhiññāvimutto bhikkhu, tadabhiññāvimuttaṃ bhikkhuṃ ‘na jānāti na passati itissa diṭṭhī’ti, tadakallaṃ.

၁၂၆. “ယတော ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ နောပိ ‘အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ သော ဧဝံ န သမနုပဿန္တော န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ၊ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ၊ အပရိတဿံ [အပရိတဿနံ (က.)] ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ‘ခိဏာ ဇာတိ၊ ဝုဿိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု၊ ယော ဧဝံ ဝဒေယျ - ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ [ဣတိ သာ (အဋ္ဌကထာယံ ပါဠိန္ဒရံ)] ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယာဝတာ၊ အာနန္ဒ၊ အဓိဝစနံ ယာဝတာ အဓိဝစနပထော၊ ယာဝတာ နိရုတ္တိံ ယာဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညတ္တိံ ယာဝတာ ပညတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညာ ယာဝတာ ပညာဝစရံ၊ ယာဝတာ ဝဋ် [ယာဝတာ ဝဋ် ဝဋ္ဋတိ (က. သီ.)]၊ ယာဝတာ ဝဋ္ဋတိ [ယာဝတာ ဝဋ် ဝဋ္ဋတိ (က. သီ.)]၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တော ဘိက္ခု၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တံ ဘိက္ခု၊ ‘န ဇာနာတိ န ပဿတိ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ’တိ၊ တဒကလ္လံ။

126. Ānanda, because of this, the bhikkhu does not consider sensation is atta; nor does he consider that atta cannot feel any mental phenomenon; nor does he consider that “My atta can feel a mental phenomenon; my atta has the property of feeling a mental phenomenon”. Not considering like this, that bhikkhu does not cling to any of the five khandhas. Because of this lack of clinging, he does not crave for anything. Because he becomes devoid of craving, he by himself will finally and completely become liberated (from moral defilements). He knows: “Rebirth is no more for me; the noble practice of the Path (leading to liberation) has been carried out; what should be done has already been done; and for this purpose (i.e., attainment of Magga) there is nothing more to be done.”

Ānanda, should anyone say of the bhikkhu with such and emancipated mind, that “he holds the view that a sentient being exists after death”,

or that “he holds the view that a sentient being does not exists after death”,

or that “he holds the view that a sentient being exists and yet does not exist after death”,

or that “he holds the view that a sentient being neither does exist nor does exist after death”,- such saying would be improper.

And why would it be improper?

Ānanda, whatever the extent there is of arbitrary nomenclature and its basis (i.e., the five khandhas); of significant term and its basis (i.e., the five khandhas); of honorific appellation and

its basis (i.e., the five khandhas); of knowledge and intellect, and its sphere of activity (i.e., the five khandhas); of the round of existences and its continual turning, all that is completely and thoroughly

known by the bhikkhu (who is an arahat), being emancipated from all moral defilements.

To say of such a bhikkhu (who is an arahat, and) who has been emancipated from all moral defilements that “he does not know, he does not see, he holds such and such a view” is improper indeed.

၁၂၆။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် အကြံကြောင့် ခံစားခြင်း' ဝေဒနာ' သည်ပင် အတ္တဟူ၍လည်း မရှိ၊ အတ္တသည် မခံစားတတ် ဟူ၍လည်း မရှိ၊ "ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်းသဘော ရှိ၏" ဟူ၍လည်း မရှိ၊ ဤသို့ မရှိသော ထိုရဟန်းသည် လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှလည်း မစွဲလမ်း၊ မစွဲလမ်းသောကြောင့် မတောင့်တ၊ မတောင့်တသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ကိလေသာတို့မှအပြီးတိုင် ငြိမ်းလတ္တံ့၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကိုပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပြီ"ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းကို အကြင်သူသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။

"သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ဟူသော အယူရှိသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ မဖြစ်ဟူသော အယူရှိသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သတ္တဝါသည်သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဟူသော အယူရှိသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူသော အယူရှိသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် မသင့်ပေ။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အာနန္ဒာ အကြင်မျှလောက်သော အမည်နှင့် အမည်၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော သဒ္ဒါနှင့် သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော ပညတ်နှင့်ပညတ်၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော ပညာနှင့် ပညာ၏ ကျက်စားရာသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်

သော (သံသရာ) ဝဋ်သည် ရှိ၏။ အကြင်မျှလောက် (သံသရာ) လည်၏။ ထိုအလုံးစုံကိုသိ၍ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပေ၏။

ထိုအလုံးစုံကို သိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန်းကို "မသိမြင်" ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ "ဤသို့ သော အယူရှိသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုခြင်းငှါ မသင့်ပေ။

Satta viññāṇaṭṭhiti သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
the Seven Areas of Consciousness ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ပါး

127. “Satta kho, ānanda [satta kho imā ānanda (ka. sī. syā.)], viññāṇaṭṭhitiyo, dve āyatanāni. Katamā satta? Santānanda, sattā nānattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi manussā , ekacce ca devā, ekacce ca vinipātikā. Ayaṃ paṭhamā viññāṇaṭṭhiti. Santānanda, sattā nānattakāyā ekattasaññino, seyyathāpi devā brahmakāyikā paṭhamābhinibbattā. Ayaṃ dutiyā viññāṇaṭṭhiti. Santānanda, sattā ekattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi devā ābhassarā. Ayaṃ tatiyā viññāṇaṭṭhiti. Santānanda, sattā ekattakāyā ekattasaññino, seyyathāpi devā subhakiṇhā. Ayaṃ catutthī viññāṇaṭṭhiti. Santānanda, sattā sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāśaññācāyatanūpagā. Ayaṃ pañcamī viññāṇaṭṭhiti . Santānanda, sattā sabbaso ākāśaññācāyatanānaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇaññācāyatanūpagā. Ayaṃ chaṭṭhī viññāṇaṭṭhiti. Santānanda, sattā sabbaso viññāṇaññācāyatanānaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññācāyatanūpagā. Ayaṃ sattamī viññāṇaṭṭhiti. Asaññāsattāyatanānaṃ nevasaññānāsaññācāyatanameva dutiyaṃ.

၁၂၇. “သတ္တ ခေါ၊ အာနန္ဒ [သတ္တ ခေါ ဣမာ အာနန္ဒ (က. သီ. ယျာ.)]၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဒွေ အာယတနာနိ။ ကတမာ သတ္တ? သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ မနုဿာ ၊ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ၊ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ပဉ္စမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ။ သန္တာနန္ဒ၊ သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ၊ သ

တ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စိ’တိ အာကိဉ္ဇညာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမီ ဝိညာဏဉ္စိတိ။ အသညသတ္တာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနမေဝ ဒုတိယံ။

127. Ānanda, there are seven areas of Consciousness (viññāna). Besides, there are two spheres (āyatana).

The seven areas of viññāna, Consciousness, are these:

Ānanda, there are beings with diversity of bodily form and diversity of birth-linking Consciousness. These are human beings, devas of the six sensual realms, and some lower earth-bound sprits. This is the first area of viññāṇa.

Ānanda, there are beings with diversity of bodily form and uniformity of birth-linking Consciousness. These are Brahmā of the first jhāna realms. This is the second area of viññāṇa:

Ānanda, there are beings with uniformity of bodily form and diversity of birth-linking Consciousness. These are the Brahmās of the Ābhassara realm. This is the third area viññāṇa.

Ānanda, there are beings with uniformity of bodily form and also uniformity of birth-linking Consciousness. These are the Brahmās of the Subhakinha realm. This is the fourth area viññāṇa.

Ānanda, there are the Brahmās who by concentrating on the concept 'Space is Infinite' have reached the Ākāsānarīcāyatana realm, where all forms of Consciousness that turn on corporeality (rūpasaññā) have been completely transcended, all forms of Consciousness arising out of contact between the senses and their objects (patighasaññā) have vanished, and other forms of Consciousness, many and varied (nānattasaññā), are not paid attention to. This is the fifth area of viññāṇa.

Ānanda, there are the Brahmās who have reached the Viññāṇaṇcāyatana realms, by concentrating on the concept “Consciousness is Infinite”, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Space. This is the sixth area of viññāṇa.

Ānanda, there are the Brahmās who have reached the Ākiñcaññāyatana realm, by concentrating on the concept “Nothing is there”, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Consciousness. This is the seventh area of viññāṇa.

(The above are the seven areas of viññāṇa)

The two āyatana spheres are: the sphere (or place or realm) of beings devoid of saññā, and the sphere (or place or realm) of beings with neither saññā nor non-saññā (nevasaññānāśannāyatana).

၁၂၇။ အာနန္ဒာ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာတို့သည် ခုနစ်ပါးရှိကုန်၏။ နေရာ 'အာယတန' တို့သည်လည်းနှစ်ပါးရှိကုန်၏။

(ဝိညာဉ်၏တည်ရာ) ခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ အချို့သောနတ်၊ အချို့သော ဝိနိပါတိက၂နှင့် လူတို့ပင်တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ-ပဌမဈာန်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား နှစ်ခုမြောက်သောဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ- အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကားသုံးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကားလေးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်း ပဋိဿသညာတို့၏ လုံးဝချုပ်ခြင်း နာနတ္တသညာ တို့ကိုလုံးဝနှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ငါးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခြောက်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံ တစ်ခုမျှ မရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်း လျက်) အာကိဉ္စ ဉာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခုနစ်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာပေ တည်း။

(ဤသည်တို့ကား ဝိညာဉ်၏တည်ရာ ခုနစ်ပါးတို့ပေတည်း။)

(နေရာ 'အာယတန' နှစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်း) သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နေရာ 'အာယတန' နှင့် (ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော) သညာမရှိမှု၍ (သိမ်မွေ့သော) သညာလည်းမကင်းသော သတ္တဝါတို့၏နေရာနှစ်ခု မြောက် 'အာယတန' တို့ပေတည်း။

128. “Tatrānanda, yāyaṃ paṭhamā viññāṇaṭṭhiti nānattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi manussā, ekacce ca devā, ekacce ca vinipātikā. Yo nu kho, ānanda, tañca pajānāti, tassā ca samudayaṃ pajānāti, tassā ca atthaṅgamaṃ pajānāti, tassā ca assādaṃ pajānāti, tassā ca ādīnavaṃ pajānāti, tassā ca nissaraṇaṃ pajānāti, kallaṃ nu tena tadabhinanditu”nti? “No hetam, bhante”...pe... “tatrānanda, yamidaṃ asaññāsattāyatanaṃ. Yo nu kho, ānanda, tañca pajānāti, tassa ca samudayaṃ pajānāti, tassa ca atthaṅgamaṃ pajānāti, tassa ca assādaṃ pajānāti, tassa ca ādīnavaṃ pajānāti, tassa ca nissaraṇaṃ pajānāti, kallaṃ nu tena tadabhinanditu”nti? “No hetam, bhante”. “Tatrānanda, yamidaṃ nevasaññānāsaññāyatanaṃ. Yo nu kho, ānanda, tañca pajānāti, tassa ca samudayaṃ pajānāti, tassa ca atthaṅgamaṃ pajānāti, tassa ca assādaṃ pajānāti, tassa ca ādīnavaṃ pajānāti, tassa ca nissaraṇaṃ pajānāti, kallaṃ nu tena tadabhinanditu”nti? “No hetam, bhante”. Yato kho, ānanda, bhikkhu imāsañca sattannaṃ viññāṇaṭṭhitīnaṃ imesañca dvinnaṃ āyatanānaṃ samudayañca atthaṅgamañca assādañca ādīnavañca nissaraṇañca yathābhūtaṃ veditvā anupādā vimutto hoti, ayaṃ vuccatānanda, bhikkhu paññāvimutto.

၁၂၈. “တကြာနန္ဒ၊ ယာယံ ပဌမာ ဝိညာဏဉ္စိတိ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနေ၊ သေယျထာပိ မနုဿ၊ ဧက စ ဒေဝါ၊ ဧကစွေ စ ဝိနိပါတိကာ။ ယော န ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အတ္တင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ န တေန တဒဘိနန္ဒိတု”န္တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ပေ။ “တကြာနန္ဒ၊ ယမိဒံ အသ ညသတ္တာယတနံ။ ယော န ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အတ္တင်္ဂမံ ပ ဇာနာတိ၊ တဿ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ န တေန တဒဘိနန္ဒိတု”န္တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ “တကြာနန္ဒ၊ ယမိဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ယော န ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အတ္တင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အဿာဒံ

ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အာဒိနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ န တေန တဒဘိနန္တိတု”န္တိ?
“နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။ ယတော ခေါ၊ အာနန္တ၊ ဘိက္ခု၊ ဣမာသဉ္စ သတ္တန္တံ ဝိညာဏဋ္ဌိတီနံ ဣမေသဉ္စ ဒွိန္တံ အာယ
တနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္တင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒိနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒာ ဝိမုတ္တော
ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတာနန္တ၊ ဘိက္ခု ပညာဝိမုတ္တော။

128. Ānanda, of those seven areas of viññāṇa, Consciousness, there is the first area of viññāṇa, where there are beings with diversity of bodily form and diversity of birth-linking Consciousness, such as human beings, devas of the six sensual realms and some lower earth-bound spirits.

Ānanda, would it be proper for a person who knows that first area of viññāṇa, who also knows how it comes into being, also how it vanishes or disappears, also its attractiveness, also its danger, and also how to get free of it, for such a person, would it be proper to find pleasure in it?

“Venerable Sir, it would not be proper.” ....(p).....

Ānanda, of those (two āyatana spheres), there is the sphere of beings devoid of saññā.

Ānanda, would it be proper for a person who knows that āyatana sphere, who also knows how it comes into being, also how it vanishes or disappears, also its attractiveness, also its danger, and also how to get free of it, for such a person, would it be proper to find pleasure in it?

“Venerable Sir, it would not be proper.”

Ānanda, of those (two āyatana spheres), there is the sphere of beings without (coarse or evident) saññā, but not without (refined, tenuous, scarcely discernible) saññā, (i.e., the realm of neither saññā nor non-saññā).

Ānanda, would it be proper for a person who knows that āyatana sphere, who also knows how it comes into being, also how it vanishes or disappears, also its attractiveness, also its danger, and also how to get free of it, for such a person, would it be proper to find pleasure in it?

“Venerable Sir, it would not be proper.”

Ānanda, because of this, the bhikkhu (who is an arhant) knows the origin, the coming into being of these seven areas of viññāṇa and these two āyatana spheres, also their disappearance, also their attractiveness, also their danger, and also how to get free of them, and knowing them as they really are, he is without attachment to them, and thus is emancipated (from kilesas, moral defilements).

Ānanda, such a bhikkhu is called paṇḍita, one who has attained emancipation, (i.e., who has become an arahat), through Magga Insight.

၁၂၈။ အာနန္ဒာ ထို (ဝိညာဉ်၏ တည်ရာနှစ်ပါး) တို့တွင် အချို့သောနတ် အချို့သောဝိနိပါတိကနှင့်လူတို့ကဲ့သို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်း ကွဲပြားသော အကြွေးဦးစွာသောဝိညာဉ်၏ တည်ရာ သည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထို (ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်တည်ရာ) ကိုနှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါ မည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား။။ပ။

အာနန္ဒာ ထို (နေရာ 'အာယတန' နှစ်ပါး) တို့တွင် သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အကြင်နေရာ 'အာယတန' သည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုနေရာ 'အာယတန' ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ သာယာဖွယ် ကို လည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' မှ ထွက်မြောက်ရာ ကို လည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထိုနေရာ 'အာယတန' ကို နှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို (နေရာ 'အာယတန' နှစ်ပါး) တို့တွင် (ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော) သညာမရှိမူ၍ (သိမ်မွေ့သော) သညာလည်းမကင်းသော သတ္တဝါတို့၏ အကြင်နေရာ 'အာယတန' သည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုနေရာ 'အာယတန' ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ သာယာဖွယ်ကို လည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ 'အာယတန' မှ ထွက်မြောက်ရာကို လည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထိုနေရာ 'အာယတန' ကို နှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အကြွင့်ကြောင့် ရဟန်းသည် ဤဝိညာဉ်၏ တည်ရာ ခုနစ်ပါးနှင့် ဤနေရာ 'အာယတန' ခုနစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိသဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်၏။

အာနန္ဒာ ဤရဟန်းကို ပညာဖြင့် လွတ်မြောက်သော 'ပညာဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

Aṭṭha vimokkhā အဋ္ဌ ဝိမောက္ခါ
Eight Stages of Release ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါး

129. “Aṭṭha kho ime, ānanda, vimokkhā. Katame aṭṭha? Rūpī rūpāni passati ayaṃ paṭhamo vimokkho. Ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati, ayaṃ dutiyo vimokkho. Subhanteva adhimutto hoti, ayaṃ tatiyo vimokkho. Sabbaso rūpasaññī ānaṃ samatikkamā paṭighasaññī ānaṃ atthaṅgamā nānattasaññī ānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāsaññī cāyatanāṃ upasampajja viharati, ayaṃ catuttho vimokkho. Sabbaso ākāsaññī cāyatanāṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇaññī cāyatanāṃ upasampajja viharati, ayaṃ pañcama vimokkho. Sabbaso viññāṇaññī cāyatanāṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññī cāyatanāṃ upasampajja viharati, ayaṃ chaṭṭho vimokkho. Sabbaso ākiñcaññī cāyatanāṃ samatikkamma ‘nevasaññī ānāsaññī cāyatanāṃ upasampajja viharati, ayaṃ sattamo vimokkho. Sabbaso nevasaññī ānāsaññī cāyatanāṃ samatikkamma saññī āvedayitanirodhaṃ upasampajja viharati, ayaṃ aṭṭhamo vimokkho. Ime kho, ānanda, aṭṭha vimokkhā.

၁၂၉. “အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ၊ အာနန္ဒ၊ ဝိမောက္ခါ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခေါ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခေါ။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခေါ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခေါ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခေါ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စိ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခေါ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နေဝသညာနာသညာ’ယ

တနံ ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခေါ။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ
သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခေါ။ ဣမေ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေါ။
129. Ānanda, there are eight stages of Release (Vimokkha). These are:

Contemplating the kasiṇa object in one's own body, and having attained the rūpajhāna, the mental absorption in form and matter, one contemplates (also external) forms and objects (such as kasiṇa objects). This is the first Release.

Not paying attention to the kasiṇa objects in one's own body, such as colour, form and corporeal features, one contemplates external (kasiṇa) forms. This is the second Release.

One applies oneself to the brightness and clarity (subha) of the object of intense contemplation. This is the third Release.

By concentrating on the concept "Space is Infinite" one achieves and remains in Ākāśānārīcāyatana jhāna, where all forms of consciousness that turn on corporeality (rūpasaññā) have been completely transcended, all forms of consciousness arising out of contact between the senses and their objects (patighasaññā) have vanished, and other forms of consciousness, many and varied (nānattasaññā), are not paid attention to. This is the fourth Release.

By concentrating on the concept "Consciousness is Infinite" one achieves and remains in Viññāṇānārīcāyatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Space. This is the fifth Release.

By concentrating on the concept "Nothing is there" one achieves and remains in the Ākiñcaṇīcāyatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Consciousness. This is the sixth Release.

One achieves and remains in the Nevasaññānāśannāyatana jhāna, the jhāna of neither saññā nor non-saññā, having totally gone beyond the jhāna of Nothingness. This is the seventh Release.

One achieves and remains in the sustained attainment of Cessation, Nirodha-samāpatti, in which all forms of Consciousness cease, having totally gone beyond the jhāna of neither saññā nor non-saññā. This is the eighth Release.

Ānanda, these are the eight stages of Release.

၁၂၉။ အာနန္ဒ၊ ဝိမောက္ခ 'လွတ်မြောက်ခြင်း' တို့သည် ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရူပဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ပဌမဝိမောက္ခတည်း။

မိမိသန္တာန်၌ ရုပ်ကို အမှတ်မပြုမူ၍ ပြင်ပ၌ ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ဒုတိယဝိမောက္ခတည်း။

တင့်တယ်၏ ဟူ၍သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ ဤကား တတိယဝိမောက္ခတည်း။

ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်း ပဋိဿသညာတို့၏ လုံးဝချုပ်ခြင်း နာနတ္တသညာတို့ကိုလုံးဝနှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဤကား စတုတ္ထဝိမောက္ခတည်း။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ပဉ္စမဝိမောက္ခတည်း။

ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌဝိမောက္ခတည်း။

အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား သတ္တမဝိမောက္ခတည်း။

နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ 'နိရောဓသမာပတ်' သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဤကား အဋ္ဌမဝိမောက္ခတည်း။

အာနန္ဒာ ဝိမောက္ခ 'လွတ်မြောက်ခြင်း' တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့ပေတည်း။

130. “Yato kho, ānanda, bhikkhu ime aṭṭha vimokkhe anulomampi samāpajjati, paṭilomampi samāpajjati, anulomapaṭilomampi samāpajjati, yatthicchakaṃ yadicchakaṃ yāvaticchakaṃ samāpajjatipi vuṭṭhātipi. Āsavānañca khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayamaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharati, ayaṃ vuccatānanda, bhikkhu ubhatobhāgavimutto. Imāya ca ānanda ubhatobhāgavimuttiyā aññā ubhatobhāgavimutti

uttaritarā vā paṇītatarā vā natthī”ti. Idamavoca bhagavā. Attamano āyasmā ānando bhagavato bhāsitam abhinandīti.

၁၃၀. “ယတော ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဘိက္ခု ဣမေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ အနုလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အနုလောမပဋိလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ ယာဝတိစ္ဆကံ သမာပဇ္ဇတိပိ ဝုဋ္ဌာတိပိ။ အာသဝါန ဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဝုစ္စတာနန္တ၊ ဘိက္ခု ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ဣမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာ အညာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထိ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္တိတိ။

130. Ānanda, the bhikkhu enters upon and attains these eight stages of Release in straightforward order, and also in reverse order, and also in straightforward and reverse order (i.e., forward and backward). He repeatedly enters upon and remains in any jhāna at will, anywhere at will, for any pre-determined length of time. He also rises out of the jhāna at will. Because of the complete destruction of the āsavas, moral intoxicants or taints, he realizes and attains by himself in the present life the taing-free emancipation of the mind (Arahattaphala Samādhit) as well as the Insight emancipation (Arahattaphala Paññā), through Magga Insight.

Ānanda, such a bhikkhu is called ubhatobhāgavimutta, one who is emancipated (from all kilesas, moral defilements) and attains Arahathship, being free in both ways.

Ānanda, there is no other emancipation (from moral defilements) in both ways that is loftier and moral excellent than this emancipation (from moral defilements) in both ways.

The Bhagavā gave this discourse. Ānanda, being delight with the discourse, received it rejoicingly.

၁၃၀။ အာနန္ဒ၊ အကြံကြောင့် ရဟန်းသည် ဤရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့ကို အနုလုံအားဖြင့်လည်းဝင်စား၏။ ပဋိလုံအားဖြင့်လည်း ဝင်စား၏။ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်လည်း ဝင်စား၏။ အလိုရှိတိုင်းသောအရပ်၌ အလိုရှိတိုင်းသော သမာပတ်ကို အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားလည်း ဝင်စား၏။ (သမာပတ်မှ) ထလည်းထ၏။ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့်လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏။

အာနန္ဒ၊ ဤရဟန်းကို နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ' ရဟန်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ထက် သာ၍လွန်ကဲသည်
လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်
သော အခြားတရားမည်သည် မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ
သော တရားတော်ကို နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေသတည်း။

Mahānidānasuttaṃ niṭṭhitaṃ dutiyaṃ. မဟာနိဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။
End of the Mahānidāna Sutta, the Second Sutta. ဒုတိယမဟာနိဒါနသုတ် ပြီး၏။